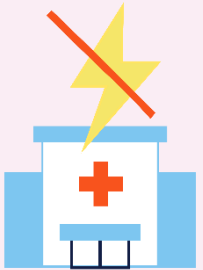

**SOTE-
MUUTOSTUKI**

Varautumisen kysymykset sote- toimeenpanossa

20.5.2022 klo 8:30–13:00

**KUNTA
LIITTO**

Sote-uudistus

OHJELMA 20.5.2022 klo 8:30–13:00

*Puheenjohtajat kehittämisspäällikkö **Vesa-Pekka Tervo** ja erityisasiantuntija **Ari Korhonen** Kuntaliitto*

- Tilaisuuden avaus, toimitusjohtaja **Minna Karhunen**, Kuntaliitto
- Sote-varautuminen ja yhteistoiminta-alueet, erityisasiantuntija **Tove Ruokoja**, STM
- Pelastustoimen varautuminen hyvinvointialueella erityisasiantuntija, **Mikko Hiltunen**, SM
- Kokonaisturvallisuus hyvinvointialueella, finanssineuvos **Teemu Eriksson**, VM
- Materiaalisen varautumisen rakenteet, valmiusasiamies **Katri Saukkonen**, HVK

- Kunta ja hyvinvointialue – varautumista yhdessä, riskienhallintapäällikkö **Ritva Kiiski**, Kotkan kaupunki
- Varautumisen järjestelyt Etelä-Savon hyvinvointialueella, pelastusjohtaja **Seppo Lokka**, Etelä-Savon hyvinvointialue
- **Paneelikeskustelu** (**Minna Halén**, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue, **Jaana Lehtonen**, Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, **Jouni Perttula**, Tampereen kaupunki, **Sam Vuorinen**, Myrskylän kunta)
- Hyvinvointialueen varautuminen: valmistelun ja yhteistyön sisältöjä –oppaan julkaisu, koordinaattori **Terhi Virtanen**, Kuntaliitto
- Kuinka eteenpäin? Kuntaliiton yhdyspintamuutostukiprojektin esittely, projektipäällikkö, **Liisa Jurmu**

Sosiaali- ja terveydenhuollon valmius ja varautuminen ja yhteistoiminta-alueet

Tove Ruokoja, erityisasiantuntija

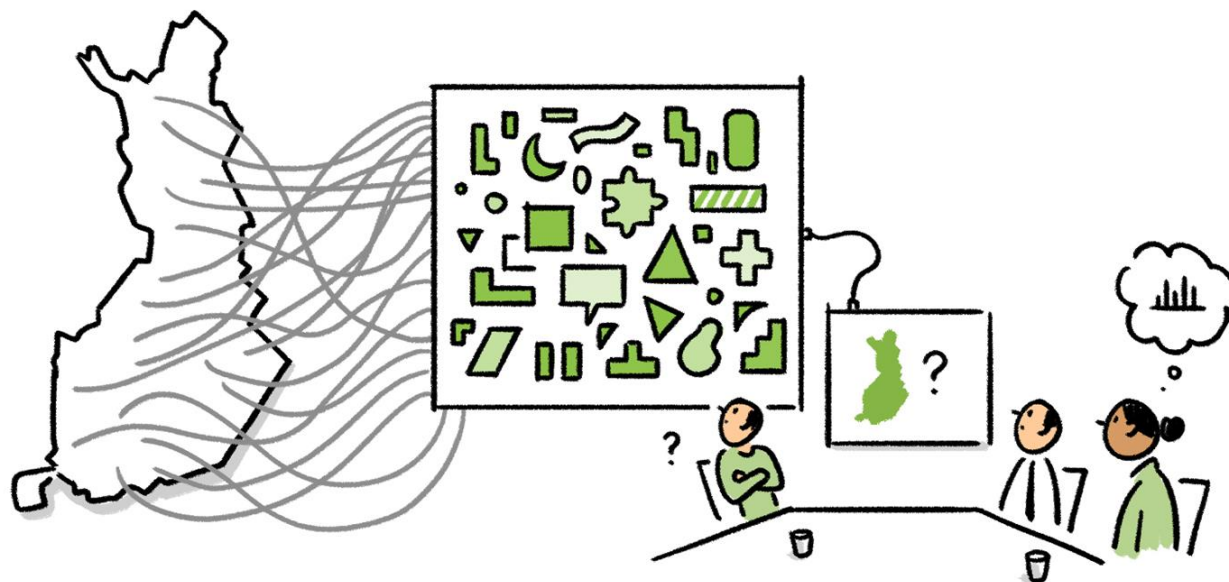
KANSALLINEN RISKIARVIO 2018

- Pandemia
- Terroristinen isku
- Kyberisku
- Voimahuollon häiriöt
- Sotilaallisen voiman käyttö
- Laajamittainen maahantulo
- CBRNE

Toimintamallit,
Kansallinen ja
alueelliset

Valmius-
suunnitelma

**Kansallista tilannekuvaa
alettiin muodostaa COVID-
pandemian alkaessa**

Rakenne sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisen valmiuden kehittämisessä

Poikkeusolojen
neuvottelukunta
(31.12.2024 saakka)

Nykytilan
analyysit ja
kehitysesitykset
(ml. lainsäädäntö)

Työvaliokunta ja
jaostot

Valmiussäädösten
toimeenpano
(31.12.2023 saakka)

Ohjausryhmä

Alueelliset
yhteyshenkilöt

* Alueelliset ryhmät

VALSU-portaalin
ohjausryhmä

Järjestämislain
valmistelu ja
toimeenpano

Asetukset / STM

* YTA-neuvottelut
alkuvuosi 2021

*Valmiuskeskusten
yhtenäinen
valmistelu*

Valmiussäädösten täydentäminen 2021

- Uudet säädökset sosiaali- ja terveydenhuollon valtakunnallisen valmiussuunnittelun ja tilannekuvan luomisen yhtenäistämisestä tulivat voimaan 1.3.2021
- Laki terveydenhuoltolain muuttamisesta 135/2021
<https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210135>
- Laki sosiaalihuoltolain muuttamisesta 136/2021
<https://finlex.fi/fi/laki/alkup/2021/20210136>
- Säädösten toimeenpanon alueellinen valmisteluvastuu on viiden yliopistollista sairaalaa ylläpitävän sairaanhoitopiirin ja niiden keskuskaupunkien sosiaali- ja terveydenhuollon johtavilla viranomaisilla.

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

1.1.2023

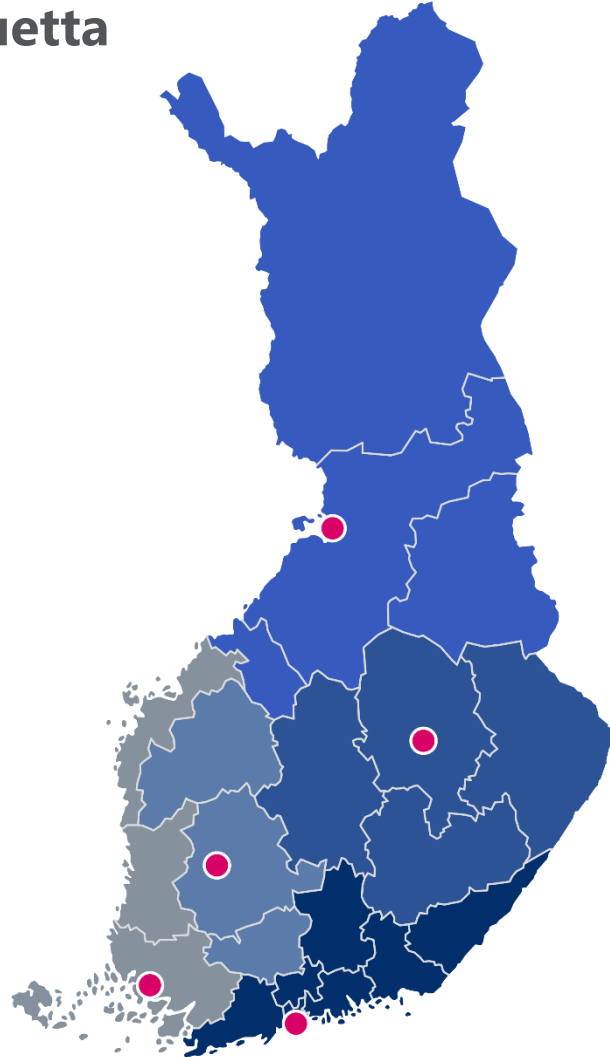

- Hyvinvointialueiden yhteistyösopimus (36 §)
- 50 § Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin
- 51 § Varautuminen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueella
- 52 § Valtion korvaukset valmiuden ylläpitämiseen ja häiriötilanteiden hoitamiseen
- 53 § Virka-apu
- Edelliset terveydenhuoltolain ja sosiaalihuoltolain uudet pykälät kumotaan (HE 56/2021)

Kansallinen varautuminen

- Viisi yhteistyöaluetta ja valmiuskeskukset
- 21 hyvinvointialuetta

- Kansallisiin riskeihin varautuminen edellyttävät yhdenmukaisia rakenteita ja toimintatapoja
- Hyvinvointialueilla yhdistyvät sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen varautumisen osaaminen
- Toimialakohtainen varautuminen tulee sovittaa yhteen hyvinvointialuekonsernin varautumisen kokonaisuudessa
- Varautumisen yhteistyö kuntiin jäävien toimintojen ja palveluiden sekä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa varmistettava

Varautuminen häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin (50 §)

- Hyvinvointialueen on varauduttava ennakkoon tehtävillä valmiussuunnitelmilla sekä muilla toimenpiteillä yhteistyössä alueensa kuntien ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueensa hyvinvointialueiden kanssa häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.
- Hyvinvointialueen on varautumisessaan varmistettava palvelujen jatkuvuuden turvaaminen myös silloin, kun palveluja toteutetaan hankkimalla niitä yksityisiltä palveluntuottajilta.
- Mitä tässä pykälässä säädetään hyvinvointialueesta, sovelletaan myös HUS-yhtymään siltä osin kuin se järjestää terveydenhuoltoa. Lisäksi HUS-yhtymä koordinoi Uudenmaan alueella HUS-yhtymän ja hyvinvointialueiden varautumista toimien yhteistyössä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja kuntien sekä sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueensa muiden hyvinvointialueiden kanssa.

Häiriötilanteisiin varautumisesta voidaan antaa tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

51 § Varautuminen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueella

Yliopistollista sairaalaa ylläpitävällä hyvinvointialueella ja HUS-yhtymässä tulee yhteistyöalueen tilannekuvan luomista ja ylläpitämistä varten olla sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskus.

Sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksen tehtävänä on yhteistyöalueellaan:

- 1) **koota ja analysoida tietoa** sosiaali- ja terveydenhuollon häiriötilanteista ja niiden uhkista;
- 2) **muodostaa ja ylläpitää** sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujärjestelmän valmiutta kuvaavaa **tilannekuvaa**, joka sisältää tiedot palvelujärjestelmän toiminnasta ja kuormituksesta, henkilöstö- ja materiaaliressursseista ja tukipalveluiden toiminnasta;
- 3) **jakaa** salassapitosäännösten estämättä yhteistyöalueensa hyvinvointialueille sekä aluehallintovirastoille niiden tehtävien hoitamista varten 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut tilannekuvatiedot;
- 4) **jakaa** salassapitosäännösten estämättä muille sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskuksille ja sosiaali- ja terveysministeriölle 1 ja 2 kohdassa tarkoitetut tilannekuvatiedot valtakunnallisen tilannekuvan luomiseksi.

51 § Varautuminen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueella

- Sosiaali- ja terveysministeriö muodostaa yhteistyössä valmiuskeskusten kanssa **valtakunnallisen sosiaali- ja terveydenhuollon tilannekuvan**.
- Kahta tai useampaa hyvinvointialuetta taikka HUS-yhtymää ja yhtä tai useampaa hyvinvointialuetta koskevassa häiriötilanteessa sosiaali- ja terveysministeriö voi määrätä yhden kyseisistä hyvinvointialueista tai HUS-yhtymän häiriötilanteen koskiessa sitä johtamaan ja koordinoimaan tilannetta sosiaali- ja terveydenhuollossa.
- Erityisen merkittävissä häiriötilanteissa sosiaali- ja terveysministeriö voi ottaa sosiaali- ja terveydenhuollon johto- ja koordinaatiovastuun itselleen.

52 § Valtion korvaukset valmiuden ylläpitämiseen ja häiriötilanteiden hoitamiseen

- Valtio voi osallistua sosiaali- ja terveydenhuollossa tarvittavan valtakunnallisen ja alueellisen valmiuden ja varautumisen kehittämiseen ja ylläpitämiseen maksamalla korvausta sosiaali- ja terveysministeriön nimeämälle ja valtuuttamalle taholle erillistehtävän hoitamisesta.
- Valtio voi osallistua poikkeuksellisten häiriötilanteiden hoitamiseen rahoittamalla sellaista toimintaa, jonka korvaaminen valtion varoista on erityisestä syystä tarkoituksenmukaista eivätkä hyvinvointialueen tai HUS-yhtymän voimavarat riitä tilanteen hoitamiseen.
- HUS yleinen valmiustoiminta ja Myrkytystietokeskus
- PPshp: Valsu-portaali
- Vantaan sosiaali- ja kriisipäivystys: psykososiaalinen tuki

2
0
2
2

Lainsäädäntö-
muutokset

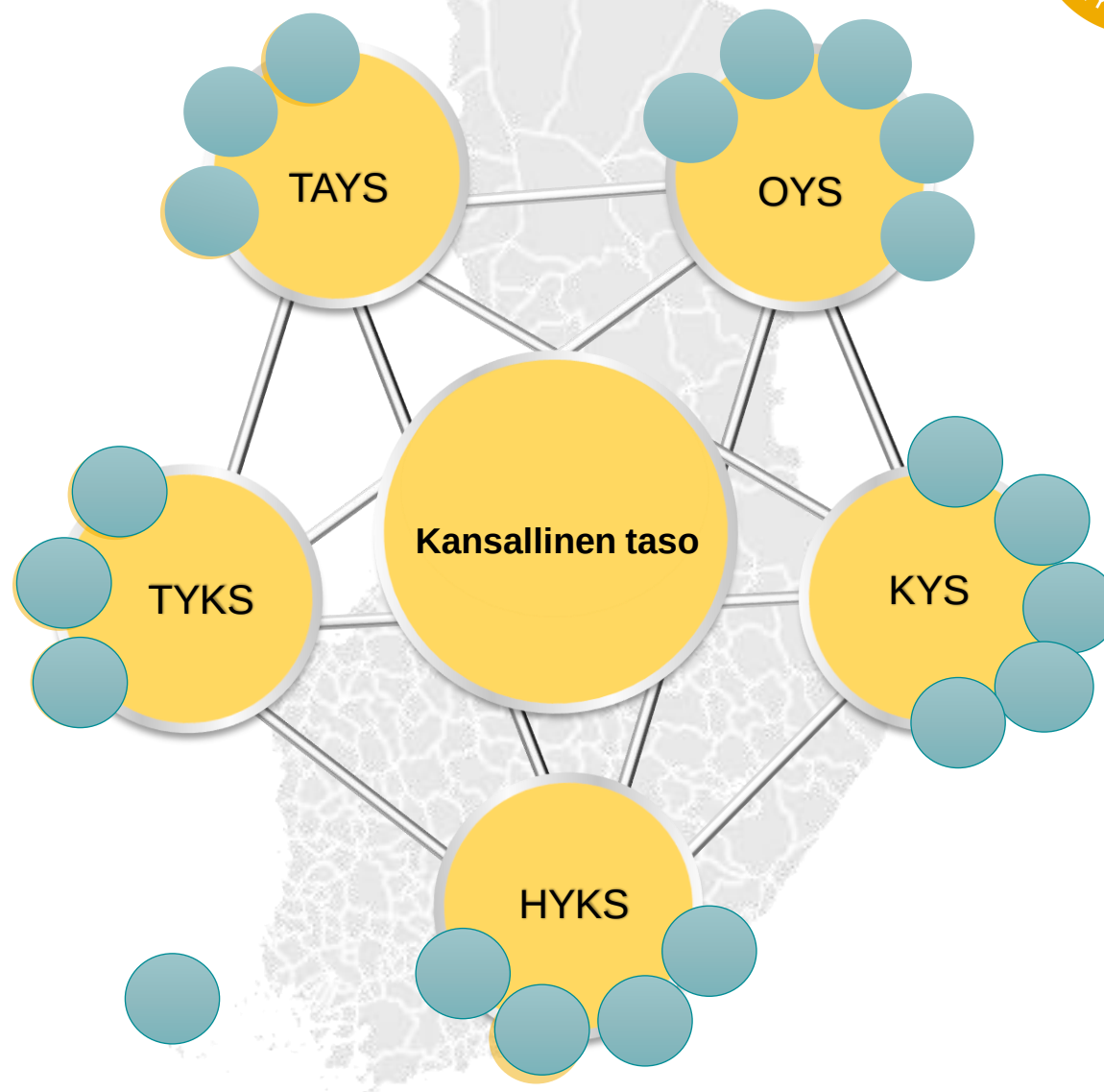
2
0
2
3

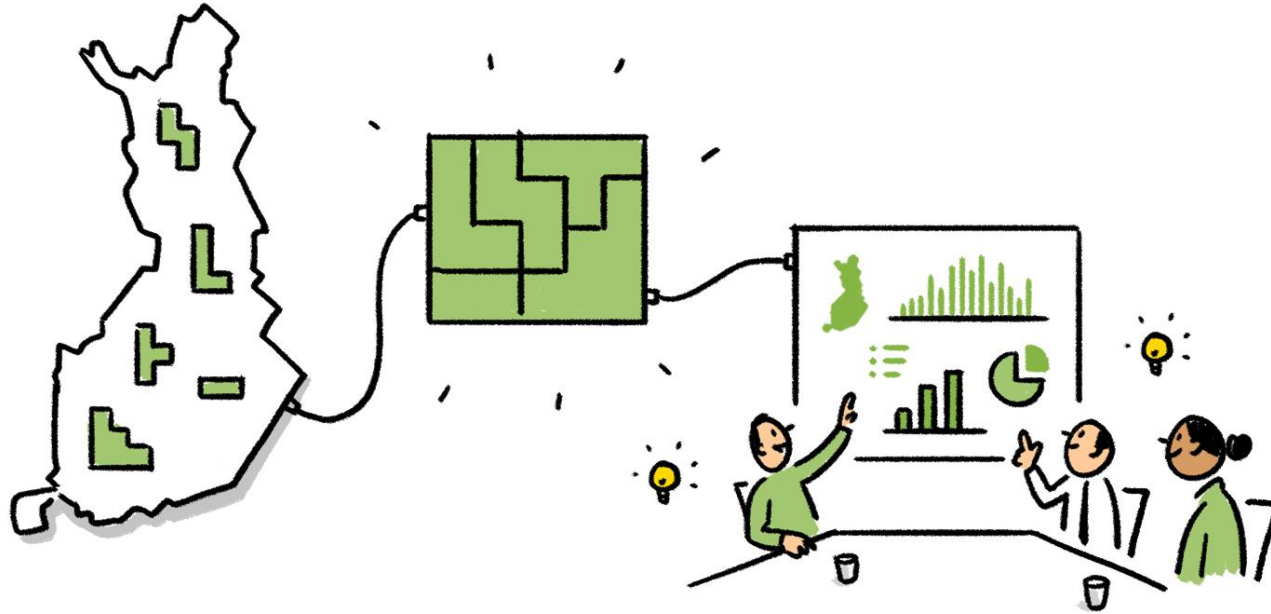

- Valmiuden säätely
- Tilannekuvan muodostaminen ja jakaminen
- Materiaalisen valmiuden järjestelyt
- Alueelliset ja kansalliset kyvyt
- Valmiuskeskusrakenne

Valmiuskeskukset, alueelliset
ja kansalliset kyvyt

Viiden malli ja kansallinen kokonaisuus

**Tulevaisuudessa
tilannekuva muodostuu
viiden yhteistyöalueen
kautta**

Yhteenveto

- Viiden mallilla tuetaan kaikkia hyvinvointialueita valmiussuunnittelussa ja tilannekuvan ylläpidossa ja suorituskyvyssä
- Kokonaisuus muodostuu terveydenhuollon, sosiaalihuollon ja ympäristöterveydenhuollon toimijoista
- Soten on hoidettava itse toimialan varautuminen ja sen johtaminen
- Valmiuskeskusten valmistelu ja käyttöönotto vuoden 2022 aikana
- THL tietotuotannolla on keskeinen tukitehtävä tilannekuvan luomisessa
- Hyvinvointialueiden varautumisen yhteistyö pelastustoimen ja muiden keskeisten tahojen kanssa

Pelastustoimen varautuminen hyvinvointialueella

20.5.2022

Sisäministeriö
Inrikesministeriet

Mikko Hiltunen
erityisasiantuntija SM PEO

Pelastustoimen tehtäviä hyvinvointialueilla ovat

- onnettomuuksien ehkäisy,
- pelastustoiminta,
- väestönsuojelu
- ja näihin tehtäviin varautuminen.

Pelastustoimi lukuina

22

pelastus-
laitosta

n. **200 000**

valvontatehtävää
vuodessa

n. **4 000**

päätoimista
pelastajaa

n. **800**

paloasemaa

n. **100 000**

hälytystehtävää
vuodessa

n. **15 000**

sopimuspalokuntien
hälytysosastoihin
kuuluvaa

Pelastustoimi on paljon muutakin kuin sinivilkkkutoimintaa

Pelastustoimi on koko maan kattava lähipalvelu.

Onnettomuuksien ennaltaehkäisyllä säästetään ihmishenkiä, loukkaantumisia ja yhteiskunnan varoja.

Merkitys korostuu ikääntymisen, kaupungistumisen ja yhteiskunnan haavoittuvuuden lisääntymisen myötä.

Pelastustoimen varautuminen hyvinvointialueella

Pelastustoimen varautuminen hyvinvointialueella

Varautumisen velvoitteet samat kuin tähänkin asti:

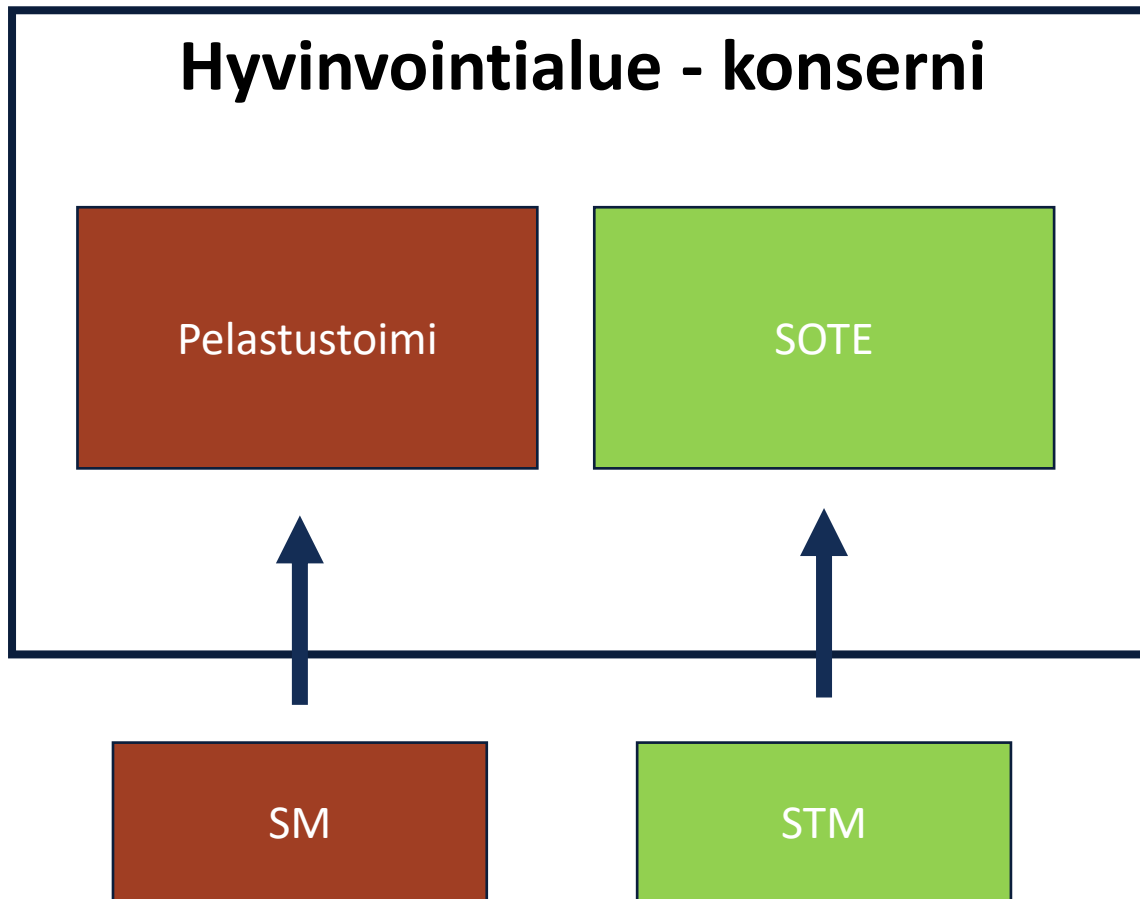
- Hyvinvointialueen pelastustoimen palvelutason **tulee vastata kansallisia, alueellisia ja paikallisia tarpeita ja onnettomuusuhkia ja muita uhkia**. Palvelutasoa määriteltäessä on otettava huomioon myös **toiminta** valmiuslain (1552/2011) 3 §:ssä tarkoitetuissa **poikkeusoloissa ja niihin varautuminen**. (Laki pelastustoimen järjestämisestä 613/2021)
- **Aluevaltuusto päättää pelastustoimen palvelutasosta**. Palvelutasopäätöstä tehtäessä on otettava huomioon kansallisesti merkittävät riskit, selvitettävä alueella esiintyvät uhkat ja arvioitava niistä aiheutuvat riskit sekä määriteltävä toiminnan tavoitteet, käytettävät voimavarat, tuotettavat palvelut ja niiden taso. (Laki pelastustoimen järjestämisestä)

→ Riskiperusteisuus:

→ Varautuminen onnettomuuksiin ja muihin uhkiin

→ Oma jatkuvuuden hallinta

Varautuminen hyvinvointialueella

Yhteistoiminta varautumisessa

Valmius- ja turvallisuusfoorumit:

- Aluehallintovirastojen ylläpitämät valmiustoimikunnat
 - osana varautumisen yhteensovittamista
- Maakunnalliset turvallisuusfoorumit
 - Ei lainsäädännöllistä pohjaa, perustuu sopimiseen

Lainsäädännössä määritelty yhteistoiminta (pelastuslaki)

- Varautuminen pelastustoimintaan
- Varautuminen väestönsuojeluun

Yhteistoiminta varautumisessa (pelastuslaki 379/2011)

Yhteistyö pelastustoiminnassa ja pelastustoimen suunnitelmat (46 § ja 47 §)

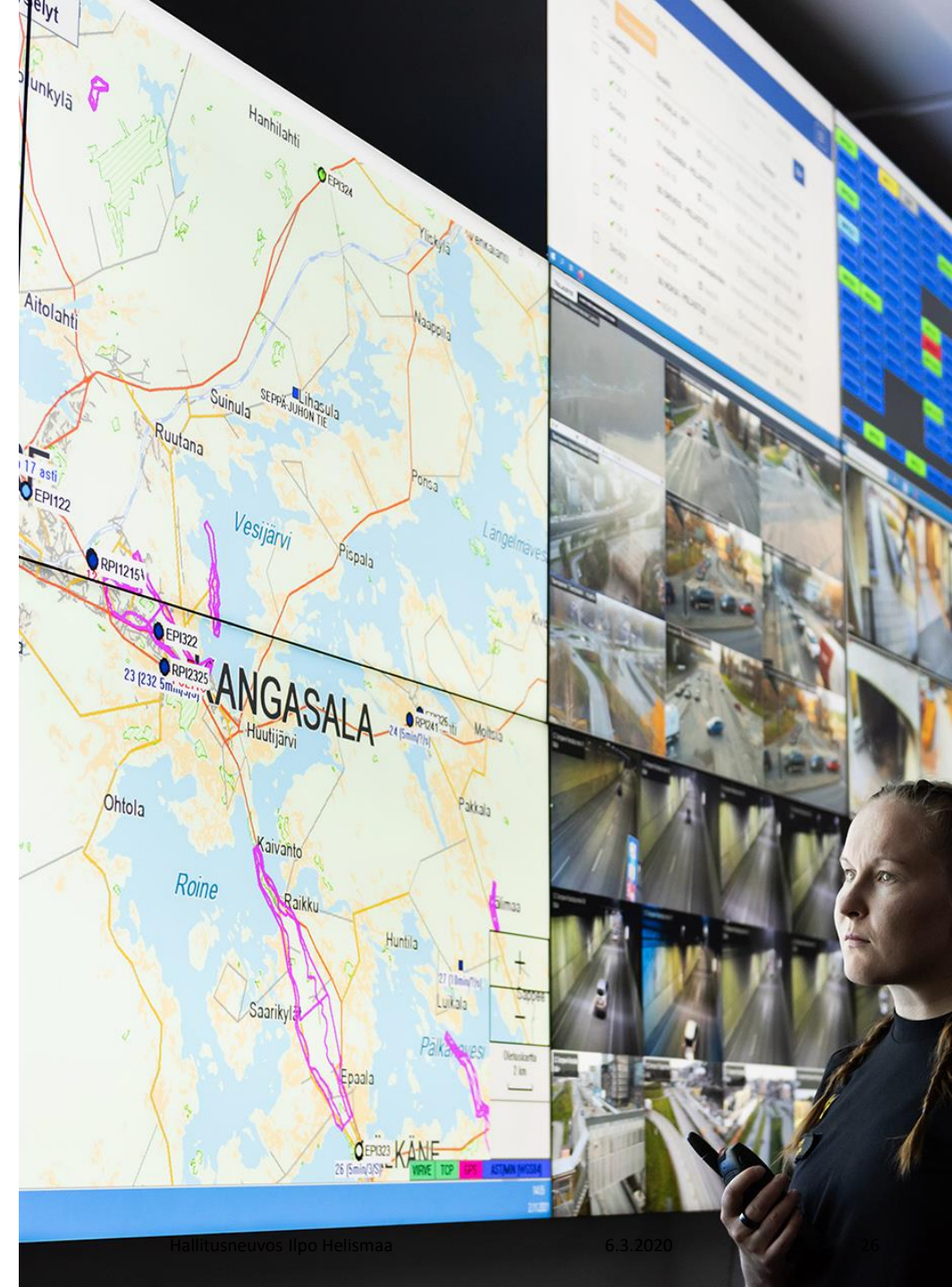
- Pelastuslaitoksen tulee laatia pelastustoimen alueen onnettomuusuhkien edellyttämät pelastustoimintaa ja sen johtamista koskevat suunnitelmat.
- Viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset, jotka ovat velvollisia antamaan pelastusviranomaisille virka-apua ja asiantuntija-apua tai joiden asiantuntemusta muutoin tarvitaan **pelastustoiminnassa ja siihen varautumisessa, ovat velvollisia laatimaan pelastuslaitoksen johdolla ja yhteistoiminnassa keskenään tarpeelliset suunnitelmat tehtäviensä hoitamisesta** pelastustoiminnan yhteydessä ja osallistumisesta pelastustoimintaan.

Varautuminen väestönsuojeluun ja yhteistoiminta väestönsuojeluun varautumisessa (64 § ja 65 §)

- Pelastustoimen viranomaisten **on varauduttava** toimialaansa kuuluvien väestönsuojelutehtävien hoitamiseen riittävin suunnitelmin ja etukäteen tapahtuvin valmisteluin:
- Pelastustoimen viranomaiset huolehtivat **niiden vastuulla** olevien **väestönsuojelutehtävien** edellyttämän toiminnan ja suunnitelmien **yhteensovittamisesta**.
- Viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset, jotka ovat velvollisia varautumaan väestönsuojeluun, ovat velvollisia laatimaan pelastuslaitoksen johdolla ja yhteistoiminnassa keskenään tarpeelliset suunnitelmat tehtäviensä hoitamisesta **väestönsuojelussa**. Pelastuslaitokselle on annettava selvitykset väestönsuojeluun käytettävissä olevista voimavaroista.

Kuntien varautumisen tukeminen

- Pelastuslaista poistuu pykälä, joka koskettaa kuntien valmiussuunnittelun tukemista (27 § 3 mom. 2 k. kuntien valmiussuunnittelun tukeminen)
→ Jatkossa hyvinvointialue voi sopia kuntien kanssa valmiussuunnittelun tukemisesta (Laki hyvinvointialueesta 8 ja 14 §, valmiuslaki 12 §)

Aluehallintovirastojen rooli varautumisessa (Pelastus ja varautuminen –toimialue)

Varautumisen perusteet

- **Aluehallintovirastojen lakisääteisenä tehtävänä on mm.**
- varautumisen yhteensovittaminen alueella ja siihen liittyvän yhteistoiminnan järjestäminen
- valmiussuunnittelun yhteensovittaminen
- kuntien valmiussuunnittelun tukeminen
- alueellisten maanpuolustuskurssien ja valmiusharjoitusten järjestäminen
- alue- ja paikallishallinnon turvallisuussuunnittelun edistäminen

Alueellinen varautuminen

Aluehallintovirasto vastaa yhdessä pelastusopiston kanssa.

Pelastuslaitokset ovat olleet tiiviisti mukana kaikissa eri sektoreissa.

-> Ovat sitä varmasti myös jatkossa.

Valtakunnallinen näkökulma alueellisen varautumisen näkymiin

- Alueellista koordinaatiota pyritään vahvistamaan
- Hyvinvointialueuudistus ei tuo muutoksia alueellisen varautumisen koordinointiin
- Sisäministeriö vastaa aluehallinnon yhteisen varautumisen valtakunnallisesta yhteensovittamisesta ja siihen liittyvistä keskushallinnon tehtävistä
 - nykyrakenteiden puitteissa kootaan sekä valtion aluehallinnon että maakuntatason toimijat säännölliseen vuorovaikutukseen

Ajankohtaista pelastustoimen varautumisessa

Pelastustoimen materiaalsen varautumisen ja huoltovarmuuden kehittäminen -hanke

- Sisäministeriö on 20.1.2022 asettanut pelastustoimen materiaalsen varautumisen ja huoltovarmuuden kehittämisen hankkeen toimikaudelle **21.1.2022 – 31.12.2023**.
- **Hankkeen tavoitteena on tuottaa perusteita pelastustoimen viranomaisten materiaalsen varautumisen ja huoltovarmuuden valtakunnallisten valmisteluiden ja järjestelyiden vahvistamiseksi.**
- Hankkeeseen on rekrytoitu kaksi projektityöntekijää, jotka vastaavat hankkeen toteutuksesta sisäministeriössä.
- Hankkeen ohjausryhmä koostuu sisäministeriön, Huoltovarmuuskeskuksen ja pelastuslaitosten edustajista.
- Hanke toteutetaan verkostomaisessa yhteistyössä toimialan ja keskeisten sidosryhmien edustajien kanssa.

Alueelliset riskiarviot ja niiden valmistelu

- Sisäministeriön **toimeksianto** 17.5.2022 alueille alueellisten riskiarvioiden laadintaan.
- Alueellisten riskiarvioiden laatimisessa hyödynnetään **uutta menetelmäohjetta**.
 - Menetelmäohje valmisteltu SM:n asettamassa alueellisten riskiarvioiden kehittämishankkeessa (2021)
 - Linkki ohjeeseen: <https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-324-609-6>
- Alueelliset riskiarviot valmistellaan lähtökohtaisesti **pelastustoimen alueittain, huomioiden hyvinvointialuejaon**.
- Valmistelu **laaja-alaisessa poikkihallinnollisessa yhteistyössä**
 - Pelastuslaitosten ja aluehallintovirastojen koordinaatiossa
 - Hyvinvointialueet kytkeytyvät mukaan valmisteluun
- Tavoitteellinen valmistumisaikataulu on **31.3.2023 mennessä**.
- Alueellisen riskiarvioprosessin konkreettinen tavoite on muodostaa toimijoiden yhteinen riskikäsitys alueellisen häiriösietokyvyn ja häiriötilanteiden hallinnan kehittämiseksi.
 - Riskiarvioiden **hyödyntäminen varautumisessa esim.** koulutuksissa, valmiusharjoituksissa, valmiussuunnittelussa jne.

Pelastustoiminnan johtamisjärjestelmän yhdenmukaistaminen ja kehittäminen

- Kehitetään johtamisjärjestelmää vastaamaan nykyisiä tarpeita
 - Muutoksia tilanne- ja johtokeskusjärjestelyihin

Lainsäädäntömuutoksia:

- Pelastuslain lakimuutosesitykset ovat parhaillaan lausuntokierroksella
- Asetuksella koottavat tehtävät (Pelastustoimen järjestämislain nojalla annettavien asetusten valmistelu)

Kysymyksiä?

Sisäministeriö

Inrikesministeriet

Kirkkokatu 12, Helsinki
PL 26, 00023 Valtioneuvosto
Vaihde 0295 480 171
kirjaamo@intermin.fi

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kokonaisturvallisuus hyvinvointialueella

Teemu Eriksson, Finanssineuvos
20.5.2022
Varautumisen kysymykset sote-uudistuksessa

Lähtökohdiksi

- Hyvinvointialueiden aloittaessa hallinnollinen muutos on merkittävä myös kokonaisturvallisuuden kannalta
- Kunnista siirtyy paljon varautumisen resurssia pois
- Sosiaali- ja terveydenhuollon varautuminen rakentuu uudella tavalla keskuksien kautta
- Muutos vaikuttanee kaikkiin elintärkeisiin toimintoihin
 - johtamiseen, kansainväliseen toimintaan, puolustuskykyyn, sisäiseen turvallisuuteen, talouteen, infrastruktuuriin, huoltovarmuuteen, väestön toimintakykyyn ja palveluihin sekä henkiseen kriisinkestävyyteen.

Lähtökohdiksi

- Esitys perustuu esittäjän kokemuksiin hyvinvointialuevalmistelusta sekä varautumisesta ja turvallisuustyöstä.
- Toimintaan vaikuttaa paljon muitakin muutostekijöitä, yllätyksiä voi tulla.
- Tulevaisuus on tehtävänä ja siihen voi vaikuttaa tekemällä sitä aktiivisesti.
- Tässä ”kokonaisturvallisuus hyvinvointialueella” ymmärretään laajasti, ei pelkästään hyvinvointialueen tai muiden toimijoiden organisaatiossa.

Johtaminen alueilla

- Lähtökohdat ja vaatimukset ovat alueilla hyvin erilaiset, ratkaisutkin todennäköisesti ovat
- Jokainen osaa hoitaa oman ”sektorinsa” tehtävistä myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa, mutta johtaminen ei tyhjene siihen
- Kokonaistilanne on helposti monisyinen ja –tasoinen, asioita tulee ja menee, useiden toimijoiden oikea-aikaista toimintaa vaaditaan
 - Yhteensovittaminen vaatii yhteistoimintaa, joka on rakennettava etukäteen. (Kunnat, yritykset, yhteisöt, valtion viranomaiset)

Johtaminen – tilannekuva alueilla

- Johtaminen ilman riittävää ja riittävän yhteistä tilannekuvaa on vaikeaa
- Alueen – valtakunnan – Euroopan tilannekuva
- Miten jaetaan, kerätään, käsitellään riittävän moneen suuntaan
- Miten paljon alueen johtamiseen vaikuttaa tilannekuvan saaminen keskustasolta eri tilanteissa
 - Hallinnonalakohtainen vs. rajat ylittävä tilannekuva

Sisäinen turvallisuus hyvinvointialueilla

- Sosiaali- ja terveydenhuollon organisaatioturvallisuus
- Pelastustoimen tilanne muuttuu vain vähän
- Kyberturvallisuus ja turvallinen siirtymä hyvinvointialueisiin
- Helpottuuko yhteistyö toimijoiden kesken vai vaikeutuu, vaikuttaako rakenne yhteistyöhaluun tai kykyyn
- Tehostuuko ennaltaehkäisy kertoo uudistuksen onnistumisen asteesta
- Onnistuuko perustason painottaminen ja miten se vaikuttaa sisäisen turvallisuuden tilaan

Talous, huoltovarmuus ja palvelut

- Hyvinvointialueiden rahoituksen muuttuminen
 - Ennustettavuus kasvaa ja kuntien rasitus pienenee
 - Aloitus voi aiheuttaa niukkuutta
- Jos puskurit jäävät heikoiksi, voi huoltovarmuuden ylläpito vaikeutua
- Lakisääteisten palvelujen välttämätön rahoitus on lainsäädännön nojalla turvattu
- Palvelutasojen yhdenmukaistaminen

Lopuksi

- Yhteistyö on erityisen tarpeen hyvinvointialueiden valmistelussa ja käynnistämisessä
- Alueiden johtamisen, tilannekuvan ja yhteistyön osalta on paljon tekemistä ja pohdittavaa
- Kokonaisturvallisuus kohdistuu alueen asukkaisiin ensi sijassa

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos huomiostanne!

Teemu.eriksson@gov.fi

The background image shows two blue recycling bins placed against a wall with horizontal wooden slats. The bins are overflowing with various types of waste, including flattened cardboard boxes, plastic bags, and other debris. The scene is brightly lit, suggesting daylight. A blue geometric shape is visible in the top-left corner of the image.

MATERIAALISEN VARAUTUMISEN RAKENTEET

20.5.2022

Katri Saukkonen

Valmiusasiamies, Huoltovarmuuskeskus

HUOLTOVARMUUSKESKUS

Huoltovarmuus tehdään yhdessä

Huoltovarmuuskeskuksen strategia 2021-2023

HUOLTOVARMUUSKESKUS

Missio

HVK huolehtii yhdessä yrityselämän, kolmannen sektorin ja viranomaistahojen kanssa siitä, että myös kriisitilanteissa yhteiskunta toimii ja elämä jatkuu mahdollisimman häiriöttä.

Työmme kivijalat

Visio

Fiksua huoltovarmuutta yhdessä.
Varmuuden vuoksi.

Strategiset painopisteet

Ennakointi- ja analyysitoiminnan vahvistaminen

Varastointijärjestelmän arviointi ja kehittäminen

Pooli- ja muun sidosryhmätoiminnan kehittäminen

VALTION VARMUUSVARASTOT

Laki huoltovarmuuden turvaamisesta 1390/1992, käyttöönnotosta päättää valtioneuvosto

VELVOITEVARASTOT

Lääkkeet, lääkeaineet

Tuontipolttoaineet

Laki tuontipolttoaineiden velvoitevarastoinnista 1070/1994
Lääkkeiden velvoitevarastointilaki 979/2008, HVK valvoo

TURVAVARASTOT

Kriittisiä tuotteita ja materiaaleja

Turvavarastolaki 970/1982,
varaston käyttö TEM luvalla

Huoltovarmuusorganisaatio muodostuu n. 1000 osallistujan yhteistoiminta- ja asiantuntijaverkostosta - sekä julkiselta että yksityiseltä sektorilta.

HUOLTOVARMUUSNEUVOSTO

HUOLTOVARMUUSKESKUS

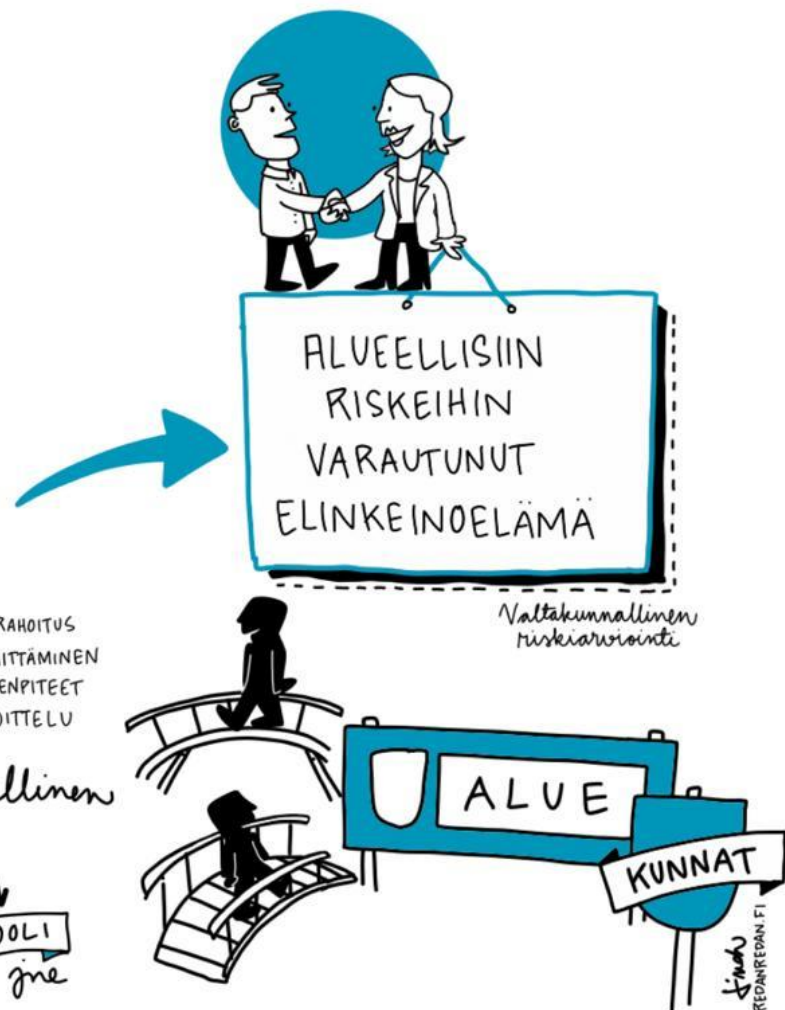
 ELINTARVIKE- HUOLTO Alkutuotanto Elintarviketeollisuus Kauppa ja jakelu KOVA -toimikunta	 ENERGIA- HUOLTO Voimatalous - 5 aluetoimikuntaa - Kaukolämpöjaosto - Kotimaisten poltto- aineiden jaosto Öljy - Maakaasujaosto	 LOGISTIikka Ilmakuljetus Maakuljetus - huolto-osasto - henkilö- liikenneosasto - raideliikenneosasto Vesikuljetus - Satamajaosto	 TERVEYDEN- HUOLTO Terveystenhoito Vesihuolto Jätealan huolto- varmuustoimikunta	 FINANSSIALA Rahoitusala Vakuutus	 TEOLLISUUS Teknologia Metsä MIL Muovi ja kumi Rakentaminen - 5 aluetoimikuntaa Kemia - Tekstiili- ja varuste- toimikunta TEVA	 MUUT Digi - Kyberryhmä - ICT-ryhmä Media
---	---	--	--	---	---	---

Huoltovarmuuskriittiset yritykset

Alueellisen varautumisen yhteistoiminta

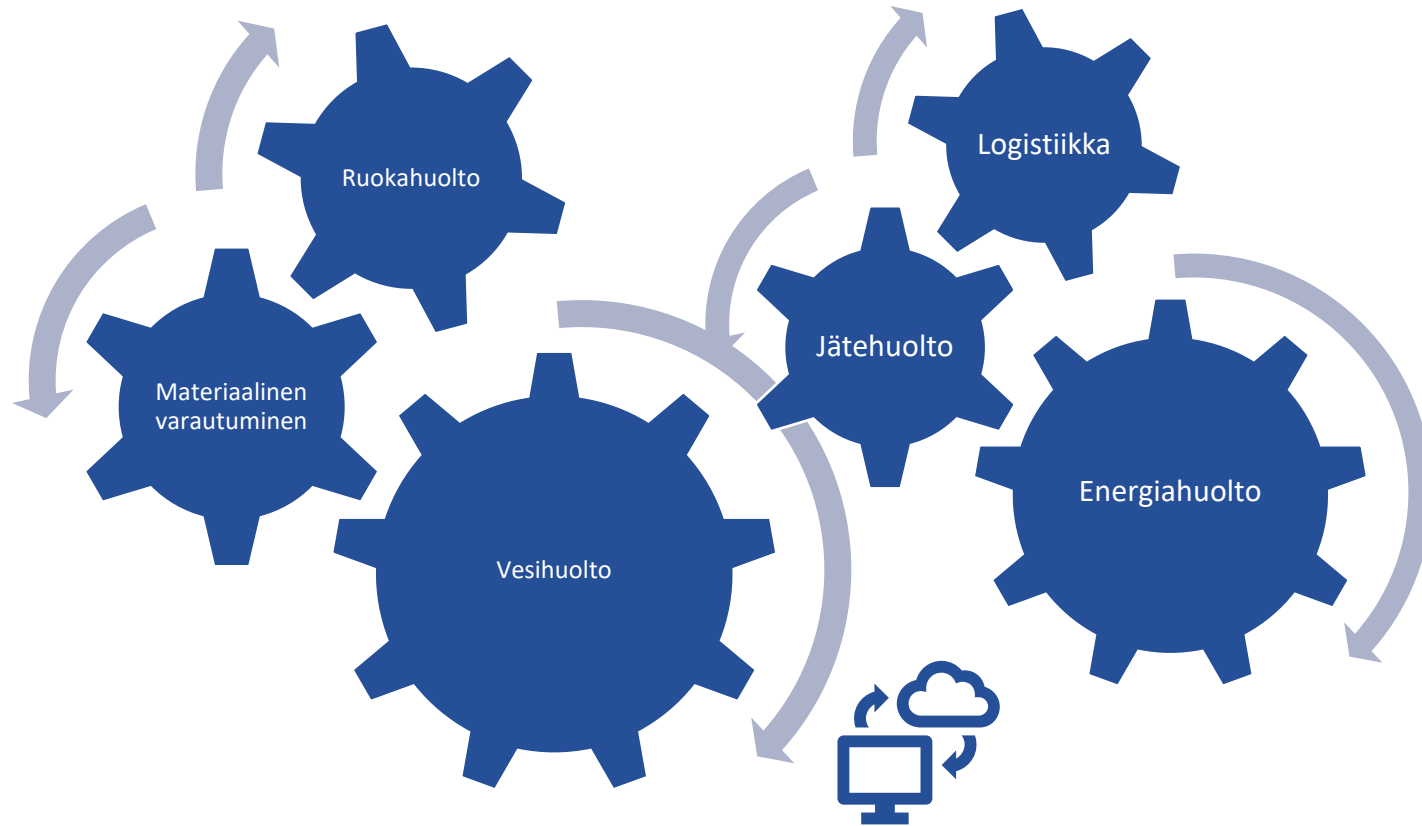
HUOLTOVARMUUSKESKUS
FÖRSÖRJNINGSBEREDSKAPSCENTRALEN
NATIONAL EMERGENCY SUPPLY AGENCY

HUOLTOVARMUUSKESKUS

HUOLTOVARMUUSKRIITTISET TOIMINNOT HYVINVOINTIALUEILLA?

HUOLTOVARMUUSKRIITTISEN ORGANISAATION MUISTILISTA

- ✓ Tunnista oman toimintasi kannalta kriittiset yritykset ja muut kriittiset toimijat sekä **keskinäisriippuvuudet**
- ✓ Hoida omalta osaltasi varautuminen mallikkaasti – rakenne vain tukee tavoiteltavaa **palvelutasoa**
- ✓ **Älä tee asioita liian vaikeasti!**
- ✓ Ole aktiivinen yhteistoiminnassa, esitä hyviä kysymyksiä
- ✓ Hae/kehitä aktiivisesti uusia ratkaisuja (esimerkiksi materiaallinen varautuminen vs. palvelutaso)
- ✓ Sopimuksellinen varautuminen kuntoon
- ✓ Tilannekuva – mitä seurataan ja miksi? Mikä on skenaario?

Työ hyödyttää organisaatiotasi ja yhteiskuntaa

FIKSUA HUOLTOVARMUUTTA YHDESSÄ. **VARMUUDEN VUOKSI.**

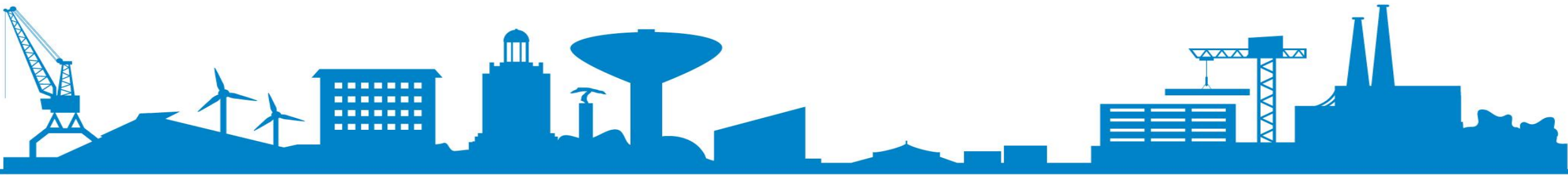
HUOLTOVARMUUSKESKUS

KUNTA JA HYVINVOINTIALUE - VARAUTUMISTA YHDESSÄ

Ritva Kiiski

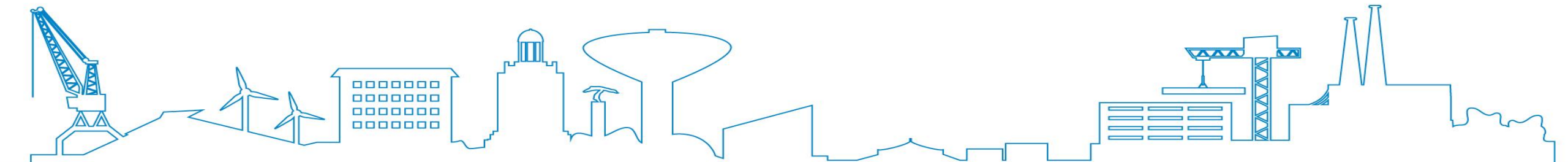
riskienhallintapäällikkö/Kotkan kaupunki

SISÄLTÖ

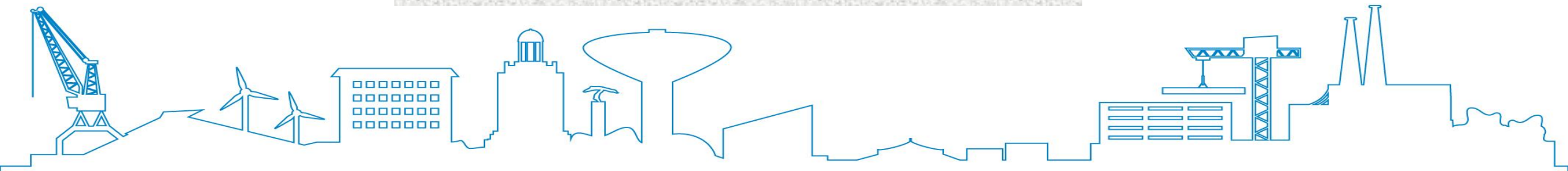
1. Lyhyt orientaatio
2. Tiiviisti sääntelystä
3. Nykytila, esimerkkejä ja tehtäviä
4. Onnistutaanko?

1. LYHYT ORIENTAATIO

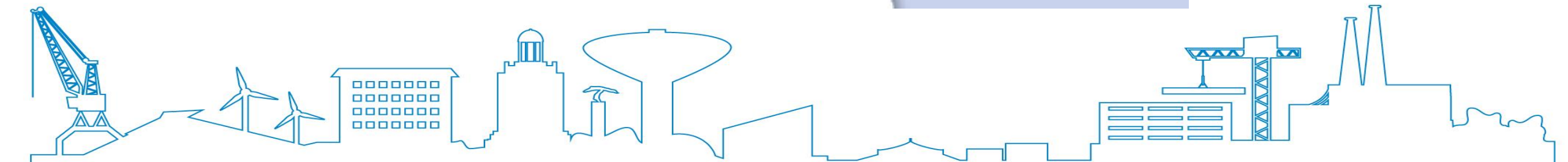
VARAUTUMISTA? ALUEILLE? KUNNILLE? MIKSI? MITEN?

ELINTÄRKEÄT TOIMINNOT

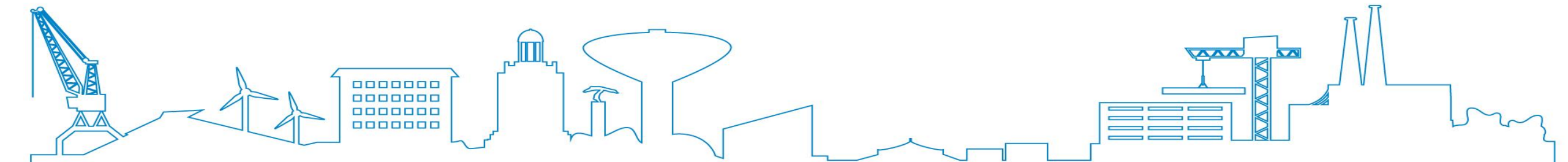
ELINTÄRKEÄT TOIMINNOT

SISÄINEN TURVALLISUUS

Suomessa ihmiset voivat nauttia yhteiskunnan tarjoamista oikeuksista ja vapauksista ilman rikollisuudesta, häiriöistä, onnettomuuksista ja muista ikävistä kansallisista tai kansainvälisistä ilmiöistä johtuvaa pelkoa tai turvattomuutta.

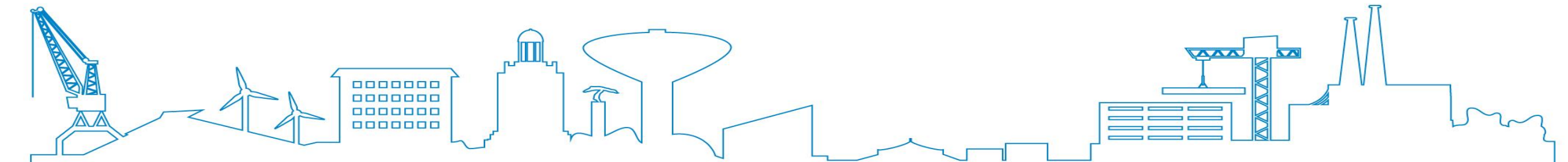
- Luodaan ja ylläpidetään KOKONAISTURVALLISUUDEN TOIMINTAMALLILLA
- Saadaan aikaan VAHVA YHTEINEN TURVALLISUUSKULTTUURI

KOKONAISTURVALLISUUDEN PERIAATTEET

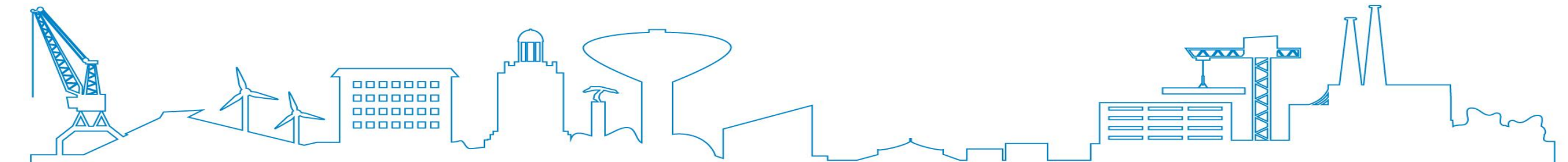

- Elintärkeiden toimintojen turvaamista viranomaisten, järjestöjen, elinkeinoelämän ja kansalaisten yhteistoimintana.
- Kohteena yhteiskunnan toimivuuden kannalta välttämättömät, kaikissa tilanteissa ylläpidettävät toimintokokonaisuudet.
- Kokonaisturvallisuuden yhteistoimintamalli on tarkoitettu käytettäväksi ja toimimaan paikallisella, alueellisella ja valtakunnallisella tasolla.

YHTEISET INTRESSIT ALUEILLA

- **Asukkaat**
- **Palveluihin** liittyvät yhteistyötarpeet
- Kuntien ja hyvinvointialueiden **yhdyspinnat:**
 - **Toimintoja ja tehtäväkokonaisuuksia**, jotka kuuluvat kunnan tai hyvinvointialueen järjestämisvastuulle ja joissa niiden **asiakaslähtöinen toteuttaminen edellyttää** yhteistyötä kunnan ja hyvinvointialueen välillä.
 - **Tarvitaan yhteisiä tahtotilaa ja tavoitteita, yhteisesti sovittuja menettelytapoja sekä toimivaa tiedonkulkua.**

PALJON YHTEISIÄ TAVOITTEITA

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää toimivaa yhteistyötä useilla eri osa-alueilla

Hyvinvoinnin ja
terveyden edistäminen

Lasten, nuorten ja perheiden
tukeminen

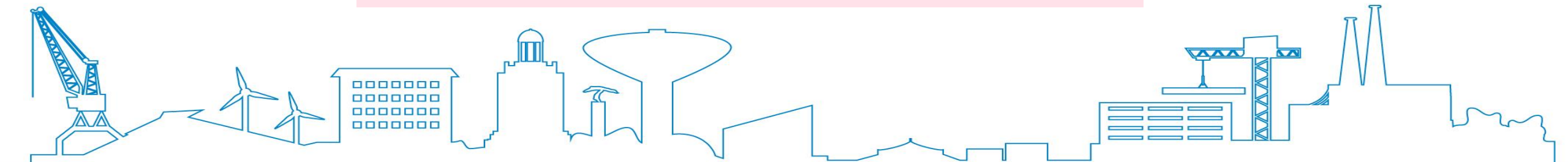
Työllisyyden hoito

Maahanmuutto ja kotoutumisen
edistäminen

Turvallisuus ja häiriötilanteisiin
varautuminen

YHDYSPINTAESIMERKKI:

Turvallisuus ja häiriötilanteisiin varautuminen

TAVOITTEET

- Kuntien asukkaat kokevat turvallisuuden tunnetta
- Kuntien asukkaat kokevat merkitykselliseksi edistää omaa turvallisuuttaan arjessa
- Sujuvat palvelut ja tiedon saanti kaikissa tilanteissa

Kuntien palvelut/tehtävät (kunta)

- turvallisuussuunnittelu
- kaavoitus
- rakennusvalvonta
- kunnan valmiussuunnittelu
- viestintä
- vesihuolto
- väestönsuojelu

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut (hyvinvointialue)

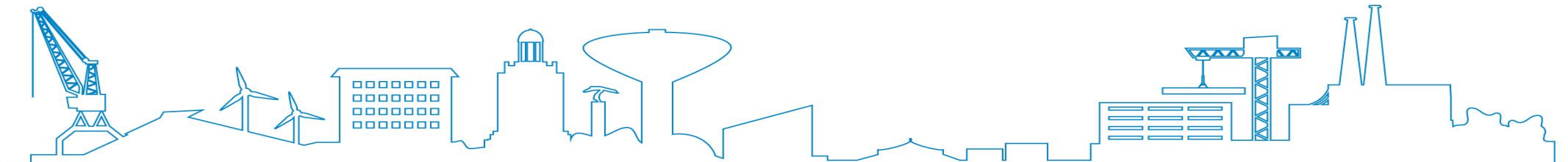
- ensihoitopalvelut
- ensivastetoiminta
- ikäihmisten turvallisuus
- asumisen turvallisuus
- sosiaali- ja kriisipalvelut
- sote-valmiussuunnittelu

Pelastustoimen palvelut / tehtävät (hyvinvointialue)

- pelastustoiminta
- öljyntorjunta
- palontutkinta
- väestön varoittaminen
- vaaratiedottaminen
- turvallisuusviestintä
- valvontatoiminta
- kemikaalivalvonta
- ohjaus- ja neuvonta
- väestönsuojeluun varautuminen

KESKEISIÄ KYSYMYKSIÄ

- **Yhteistyön ja tiedonvälhdon menettelyt eri tasoilla yhdessä**
 - suunnittelu
 - toteutus
 - kehittäminen
 - harjoittelu
- **Yhteinen tilannetieto:**
 - Tilannekeskusten yhteistyö
 - Järjestelmät
 - Hälyttämisen menettelyt
- **Häiriötilanteissa tiedon ja tuen yhdenvertainen saavutettavuus** toimintakyvystä riippumatta
- **Arjen turvallisuustyössä** erityisryhmien tarpeet

2. TIIVIISTI SÄÄNTELYSTÄ

KUNTALAKI 410/2015

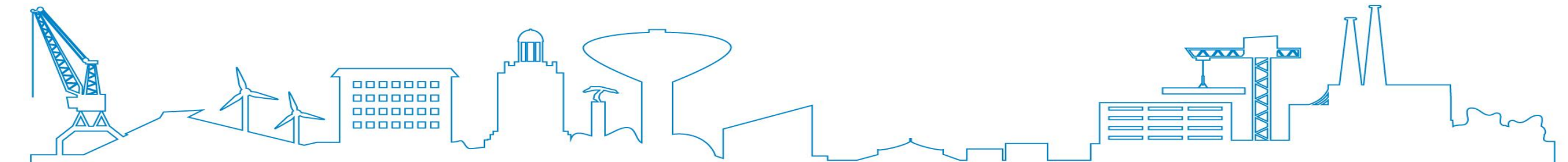

1 §

Lain tarkoitus

Tämän lain tarkoituksena on luoda edellytykset kunnan asukkaiden itsehallinnon sekä osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksien toteutumiselle kunnan toiminnassa. Lain tarkoituksena on myös edistää kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyyttä.

Kunta edistää asukkaidensa hyvinvointia ja alueensa elinvoimaa sekä järjestää asukkailleen palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla.

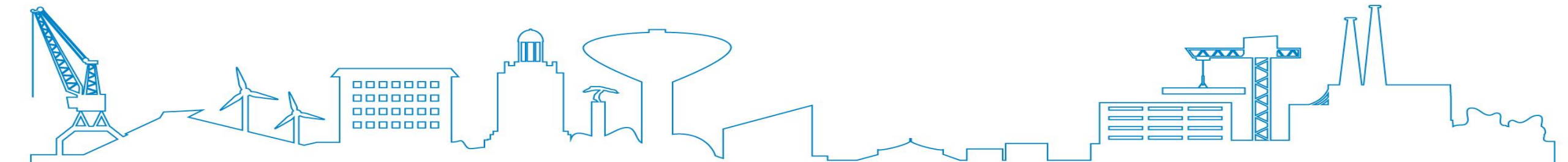

VALMIUSLAKI 1552/2011

12 §

Varautumisvelvollisuus

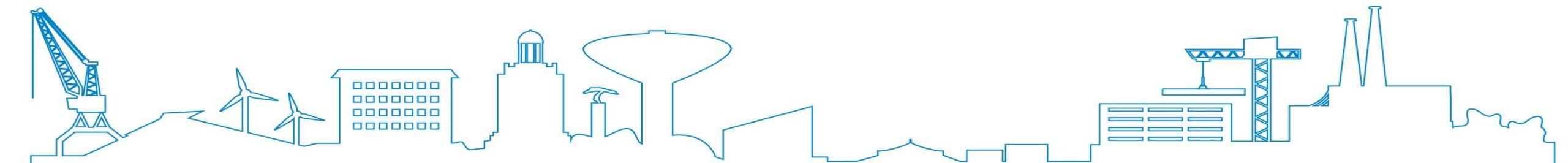
Valtioneuvoston, valtion hallintoviranomaisten, valtion itsenäisten julkisoikeudellisten laitosten, muiden valtion viranomaisten ja valtion liikelaitosten sekä kuntien, kuntayhtymien ja muiden kuntien yhteenliittymien tulee valmiussuunnitelmin ja poikkeusoloissa tapahtuvan toiminnan **etukäteisvalmisteluin sekä muilla toimenpiteillä varmistaa tehtäviensä mahdollisimman hyvä hoitaminen myös poikkeusoloissa.**

...SEKÄ...

- Puolustustilalaki 1083/ 1991
- Pelastuslaki 379/2011
- Pelastusasetus 407/2011
- Yhteiskunnan turvallisuusstrategia (YTS 2017)
- Suomen kyberturvallisuusstrategia (2019)
- Sisäisen turvallisuuden selonteko (2021)
- Valtioneuvoston Puolustusselonteko (2021)
 - ❑ Suomen Kuntaliiton yleiskirjeet, valtioneuvoston ja kunkin vastuuministeriön antamat asetukset, päätökset ja ohjeet

TIEKARTTAOHJE ALUEILLE

2. Lainsäädännön velvoitteet hyvinvointialueen varautumiselle ja turvallisuustyölle

- **Hyvinvointialueilla on velvollisuus varautua.** (laki hyvinvointialueista 150 §)
- **Valtioneuvosto vahvistaa joka neljäs vuosi valtakunnalliset tavoitteet alueellisen ja valtakunnallisen valmiuden ja varautumisen toteuttamiseksi sosiaali- ja terveydenhuollossa sekä pelastustoimessa.** (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä § 22, laki pelastustoimen järjestämisestä 8 §)
- **Hyvinvointialueen on varauduttava ennakoon tehtävillä valmiussuunnitelmilla sekä muilla toimenpiteillä yhteistyössä alueensa kuntien ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueensa hyvinvointialueiden kanssa häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin.** (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 50 §)
- **Hyvinvointialueen on varautumisesaan varmistettava palvelujen jatkuvuuden turvaaminen myös silloin, kun palveluja toteutetaan hankkimalla niitä yksityisiltä palveluntuottajilta.** (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 50 §)
- **Yliopistollista sairaalaa ylläpitävällä hyvinvointialueella ja HUS-yhtymässä tulee yhteistyöalueen tilanekuvan luomista ja ylläpitämistä varten olla sosiaali- ja terveydenhuollon valmiuskeskus.** (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 51 §)
- **Hyvinvointialueella on velvollisuus antaa konserniohje varautumissuunnittelusta.** (laki hyvinvointialueista 49 §)
- **Hyvinvointialueella on velvollisuus huomioida varautuminen hankintasopimuksissa.** (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 15 §)
- **Hyvinvointialueella on oikeus saada virka-apua.** (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä § 53)
- **Valtion korvaukset valmiuden ylläpitämiseen ja häiriötilanteiden hoitamiseen.** (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä § 52)
- **Hyvinvointialueilla on velvollisuus edistää hyvinvointia ja terveyttä yhteistyössä alueensa kuntien kanssa, asetettava strategiset tavoitteet hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi, seurattava alueensa asukkaiden elinoloja, raportoitava aluevaltuustolle vuosittain, sekä tehtävä yhteistyötä muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.** (laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä 7 §)

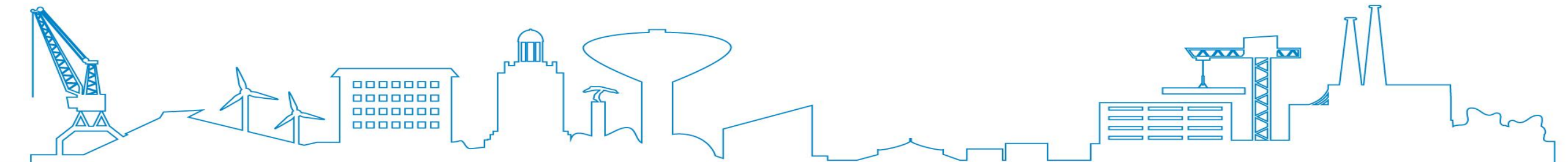
3. NYKYTILA, ESIMERKKEJÄ JA TEHTÄVIÄ

TOTEUTUUKO?

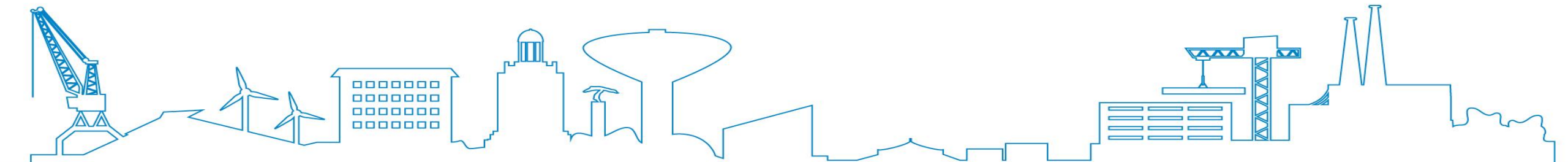
- **Varautumisesta huolehtiminen** on osa **kaikkien** turvallisuustoimijoiden **päivittäistä** valmiuslain velvoittamaa **toimintaa**.
- Kun **yhteistyö on jatkuvaa ja aktiivista normaalioloissa**, se toimii myös häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.
 - Yhteiset riskianalyysit – hahmotettu yhdyspinnat / roolit
 - Yhteinen suunnittelu JA keskustelu
 - Säännölliset yhteiset harjoittelut JA harjoitukset
 - Kymmen Virve-yhteyskokeilut kuukausittain
 - Omat testit konsernissa

TEHTÄVIÄ

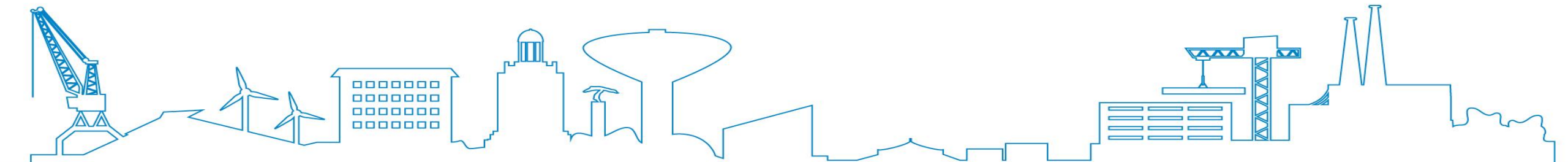
1. Organisaation ydintoimintojen määrittäminen (ml. järjestelmät, hankinnat – tuotteet ja palvelut, sopimukset)
2. Toimivaltuudet ajan tasalle (Hallintosääntö) - toimintakyky
3. Resurssien kartoitus ja roolien selvittäminen (tk:t ja vastuut)
4. Tavoitettavuuden varmistaminen ml. pelan tuki
5. Jatkuvuutta turvaavat konserni- ja verkostokeskustelut
 - vesi-, sähkö-, lämpö-, ravintopalvelut, ICT
6. Harjoittelu: Yleinen ja OMATOIMINEN kalenteri
 - Alueellinen riskiarvio – merellinen monialaonnettomuus
 - Omat ja konsernin tarpeet – DVV:n TAISTO-suositus

YHTEISTYÖRYHMÄT JATKAA

- Alueelliset valmiuden ja turvallisuustyön **yhteistyöryhmät**, joissa muodostetaan mm. yhteistä tilannekuvaa
 - Kymen Turva (ml. Kymsote + kunnat + laaja viranomaisverkosto, **alueellinen** riskianalyysi), Kymsoten alueellinen koronakoordinaatioryhmä
- Kunnan omat valmius- ja turvallisuustyön järjestäytymismallit:
 - KJ valmiusjohtoryhmä, Kotkan Turva (valmiussuunnitelman yleinen osa), Kotka VSS –ryhmä (ml. Kympe, konserni, kuntayhtymät), Kuntaliiton TKK-verkosto sekä ohjausryhmä (mm. ehdotus tiedonvaihdon kehittämisestä valtion ja kuntien välillä häiriötilanteissa / VNTIKE)

4. ONNISTUTAANKO?

VASTUULLISELLA TOIMINNALLA

- Toimitaan Hallintosäännön mukaisesti
 - Johto, esimiehet – työntekijät YHDESSÄ -> KULTTUURI
 - Turvallisuuslautakunnat
 - Riittävä resursointi – talous ja henkilöstö: ei OTO-tehtäviä
 - Varautumisen ja kokonaisturvallisuuden periaatteet osaksi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan periaatteita sis.
 - Valtakunnalliset tavoitteet
 - Varautumisen hierarkia, päätöksenteko ja vastuut
 - Varautumisen yhteistyö alueen kuntien kanssa
 - Palveluiden jatkuvuuden turvaaminen
 - Ohje koko konsernin varautumisvelvoitteesta

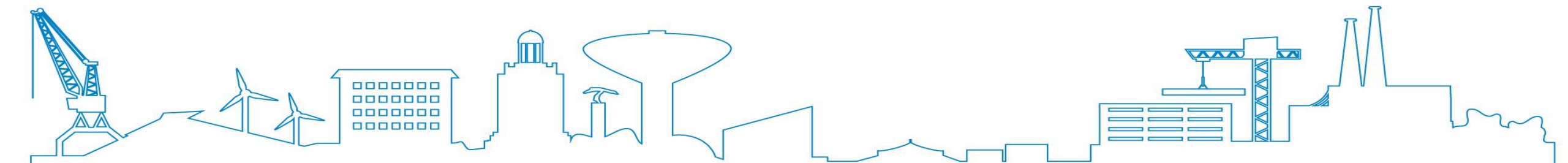

10 § TURVALLISUUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄT JA TOIMIVALTA

Lisäksi lautakunta

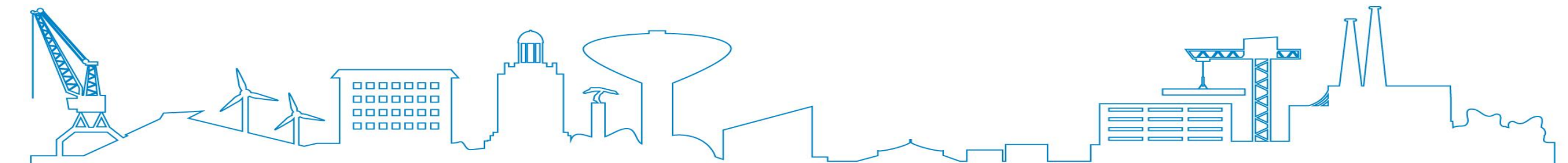
8. ohjaa hyvinvointialueen turvallisuus – ja riskienhallintaa sekä valvoo sen toteutumista ja raportoi aluehallitukselle,
9. koordinoi hyvinvointialueen valmiussuunnittelua ja varautumisen suunnittelua sekä valvoo näiden toteutumista.

VASTUULLISELLA TOIMINNALLA

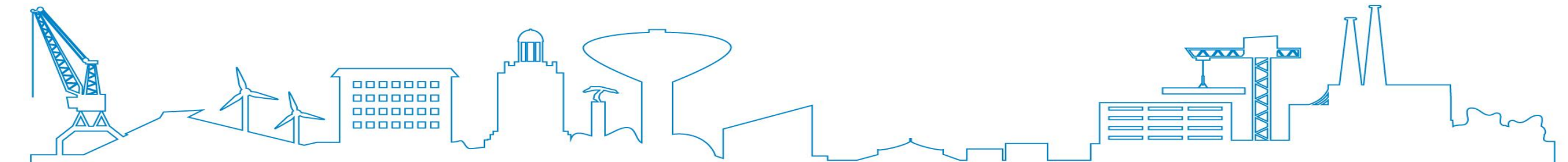
- Luodaan yhteisiä toimintamalleja:
 - Ammatillisen osaamisen varmistaminen
 - Tuen saamisen varmistaminen: Verkostoissa (hyvät käytännöt) + ammatillisesti
 - Sopimustoiminta varautumisessa
- Johdetaan tiedolla
 - Malleja yhteisiin tiedon tarpeisiin, työkaluja, verkostoja

ONNISTUTAANKO?

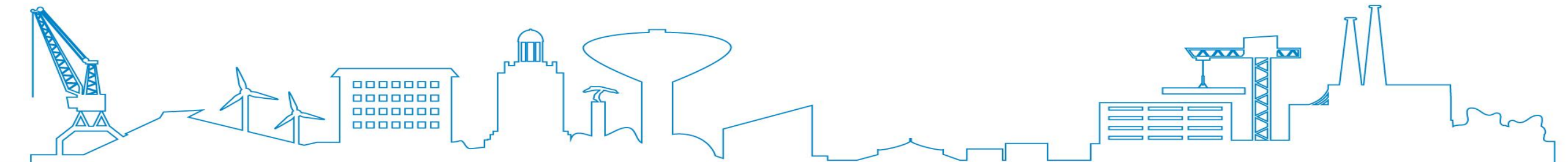

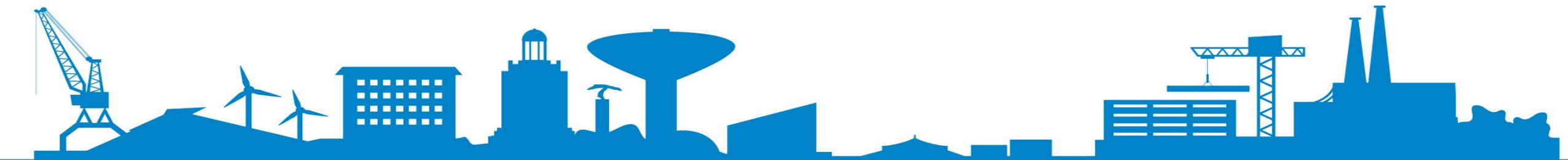
- Vaikka HYVÄT KÄYTÄNNÖT jatkuu ...
 - Miten käy nykyisten haasteiden ja puutteiden?
 - Kuntayhteistyön taso hyvinvointialueella?
 - Kuntarajat ylittävä yhteistyö häiriötilanteissa?
 - Yhteinen harjoittelu?
 - Tavoitettavuus?
 - Konserniyhteistyö nykyisissä alueen kunnissa?
 - Resurssit ja OTO-tehtävät?
 - Organisaatioiden nykyresurssien riittävyys verkostoissa ja yhteistyöryhmissä toimimiseen?

ONNISTUTAANKO? KYLLÄ!

- Vastuullisilla toimilla ja kokonaisturvallisuuden toimintamallilla
 - Hyvinvointialueen organisaatioiden yhteistyöllä ml. alueen
 - Lapset ja nuoret
 - Yritykset
 - Yhdistykset, Seurat ja Järjestöt; Neuvostot
 - Seurakunnat, Vapaaehtoiset ja 'Aktiivit'
 - Laaja koulutusyhteistyö ja harjoittelu
 - Aktiivinen asukasviestintä
 - Kampanjat, asukkaiden ja toimijoiden palkitseminen
 - Varautumistietoisuuden levittäminen mm. 72H

*KOHTI VAHVAA ALUEELLISTA
TURVALLISUUSKULTTUURIA*

ETELÄ-SAVON **HYVINVOINTIALUE**

Varautumisen järjestelyt Etelä-Savon hyvinvointialueella
Seppo Lokka

Etelä-Savon hyvinvointialueen varautuminen

Etelä-Savo 06/2021

PAIKALLISET 24.6.2021 21:50

Keskiviikkoisen Aatu-myrskyn tuhojen korjaaminen jatkuu Etelä-Savossa vielä juhannusaattona - Sähköt saadaan suurimmalle osalle torstaina

Järvi-Suomen energian kunnossapitopäällikkö Juuso Ruottinen kertoo, että eilinen myrsky oli tuulien puolesta pahin pariin vuoteen.

Savonlinna 06/2021

PAIKALLISET 26.6.2021 2:28

Salama sytytti kerrostalon tuleen Savonlinnan Asemantiellä juhannusyönä - Rakennus on erittäin pahasti vaurioitunut, 15 henkeä evakuoitiin

Kalajoen maastopalo 07/2021

KOTIMAA

Kalajoen maastopalot ovat suurimmat 50 vuoteen – kuvat näyttävät valtavan tuhon

Kalajoen laajaa maastopaloa on sammutettu maanantaista lähtien. Eilen paloalueen kooksi arvioitiin noin 300 hehtaaria.

Juva 08/2021

ETUSIVU » PAIKALLISET 17.8.2021 16:36 | Päivitetty 18.8.2021 13:07

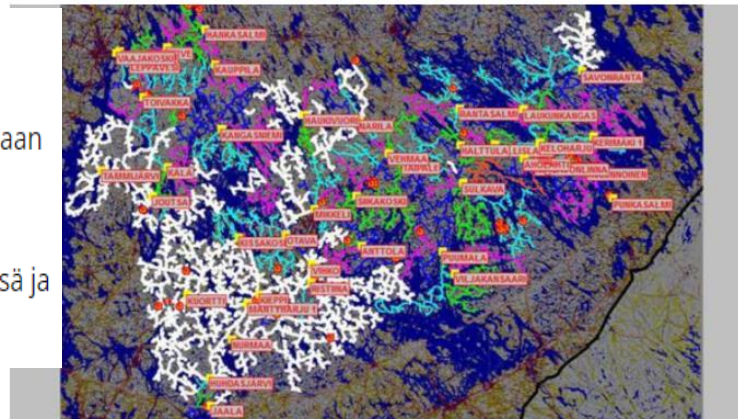
Juvalla jatkuu juomaveden keittäminen ja jakelu vielä päivien ajan - Vedenkeittimen teho ei riitä bakteeria vastaan

Digitaalinen turvallisuus 06/2021

"Kaikissa OYSin yksiköissä tietoliikennekatkos aiheutti epävarmuutta" - Kysymme, vaaransiko ongelma potilasturvallisuutta?

Oulun yliopistollisen sairaalan tietotekninen ongelma johti yhteispäivystyksessä potilaiden odotusaikojen pidentymiseen sunnuntaina.

Tykkylumi Mäntyharju ja Pertunmaa 01/2011

Sähköt ovat poikki valkoisilla alueilla. Verkon tila tiistaina kello 8.40. Kuva: Suur-Savon Sähkö

Lumi hankaloittaa korjaustöitä

Sähkönjakelun ongelmat alkoivat toden teolla tiistaina aamuyöllä. Pahimmillaan ilman sähköä on Etelä-Savossa ollut 30 000 taloutta. Sähkövikojen syynä on painava lumi, joka kaataa riukuuntunutta puuta sähkölinjoille. Yhteensä sähkölinjaa on häiriöalueella noin 3 000 kilometriä. Korjaustyöt ovat käynnissä ja nyt odotetaan pakkasia.

Lähteet: Kotimaiset lehdet

Etelä-Savon hyvinvointialueen kokonaisturvallisuuden osa-alueet

Turvallisuusjohtaminen

Riskienhallinta ja omavalvonta

Ulkoinen toimintaympäristö ja
sidosryhmät

Riskienhallintapolitiikka,
riskienhallintaprosessin mallit ja
ohjeet, omavalvonta,
alueellinen riskianalyysi ja -
arvio

Riskienhallintaprosessi:
Toimintaympäristön määrittely
Riskien tunnistaminen
Riskien analysointi
Riskien merkityksen arviointi
Riskien käsittely
Seuranta, katselmointi,
viestintä ja tiedonvaihto

Valmius- ja varautuminen, huoltovarmuus

- Turvallisuussuunnittelu
- Valmius- ja varautumissuunnitelmat
 - Alueellinen riskiarvio (Pela-Sote-kunnat-KYS YTA)
 - Skenaariot, painopisteet, toimintaohjekortit
- Väestönsuojelu- ja evakointisuunnitelmat, valmius- ja evakointikeskukset (kunnat)
- Palvelutasopäätökset
 - Pelastustoimi, ensihoito
- Maakunnallinen tilannekeskus (TIKE) ja johtokeskus (JOKE)
- Etelä-Savon turvallisuus- ja valmiusjohtoryhmä ja -foorumi
- Sopimusten ja hankintojen varmistaminen
- Huoltovarmuus
 - valtakunnallinen taso
 - alueellinen taso = KYS YTA
 - paikallinen taso = E-S HVA

Organisaatioturvallisuus

- Palvelun, tuotannon ja toiminnan turvallisuus (kriittiset toiminnot ja palvelut)
- Työturvallisuus
- Ympäristöturvallisuus
- Henkilöstöturvallisuus
- Pelastusturvallisuus
- Väärinkäytösten ja poikkeamien hallinta
- Varautuminen ja kriisinhallinta
- Toimitila ja kiinteistöturvallisuus
- Digitaalinen turvallisuus (ICT-, kyber ja tietoturvallisuus), kriittiset tietojärjestelmät
- Asiakas- ja potilasturvallisuus
- Henkilöstön osaamisen hallinta

Turvallisuus- ja kriisiviestintä

- Turvallisuusviestintämalli
- Onnettomuustiedottaminen
- Kriisiviestintäohje
- Viestintävälineet ja kanavat
 - Krivat, eTuve, Secapp
 - media
 - sosiaalinen media
- Sisäinen ja ulkoinen viestintä
- Maakunnallinen TIKE (sote- pela)
- Maakunnallinen JOKE (sote- pela-kunnat-muut viranomaiset-elinkeinoelämä- 3.sektori)
- ISTIKE (pela)
- KYS YTA valmiuskeskukset (sote)

Turvallisuuskulttuuri

Hyvinvointialueen valmiuden säätämismalli, LUONNOS

Perusvalmius	Tehostettu seuranta	Tehostettu valmius	Täysivalmius
- Normaali tilanne ja valmius - Aktiivinen sote- pela-TIKE 24/7	- Tilanteen huomiointi - Aktiivinen tilanteenseuranta - Valmistautuminen valmiuden kohottamiseen - Ilmoitus johtoryhmälle - Tilannepäiväkirja merkintä	- Lisähenkilöresurssien ennakkohälytys - Tilannepäiväkirjan avaus - Johtoryhmälle tieto tehostetusta valmiudesta - Tehostetun valmiuden suunnitelmat ja ohjeet käyttöön - Ilmoitus kunnan valmiusjohtoryhmälle - Ilmoitus VAPEPA	- Perustetaan Pel-Joke - Perustetaan maakunnallinen JOKE (sote-pela-muut toimijat) - Täysivalmiussuunnitelmien käyttöönotto - Muut viranomaiset, - Kunnan valmius- ja evakuointikeskukset - Elinkeinoelämä, - VAPEPA, SRK, 3.sektori

Etelä-Savon hyvinvointialueen valmiuden säätämismalli

- HVA sosiaali- ja terveystalveluiden näkymä HVA esim. pandemiatilanne.
- HVA pelastustoimen valmiusmalli esim. myrsky- tai onnettomuustilanteessa.

- Toimintaohjekortit,
- Toimintamallit
- Suojaimien käyttövaatimus/taso-ohje esim. kirurginen suunenäsuoja
- Viestintämallit/-ohjeet/-kanavat

- Toimintaohjekortit,
- Toimintamallit
- Suojaimien käyttövaatimus/taso-ohje esim. FFP2/3 + Tyvek
- Viestintämallit/-ohjeet/-kanavat
- Kunnan valmius- ja evakuointikeskukset

MAAKUNNALLINEN TILANNEKESKUS ETELÄ-SAVON HYVINVOINTIALUEELLA

PELA-SOTE-TIKE, Mitä palveluita, tietoa, tukea, päätöksiä tai ohjausta tuottaa hyvinvointialueelle? (LUONNOS)

Pelastustoiminnalle:

- Pelastustoiminnan johtamisen tukeminen
- Väestön varoittaminen
- Vaaratiedottaminen
- Hälyttäminen
- Pelastusviranomaisen tiedonsaantioikeuksien käyttäminen
- Muu pelastustoiminnan tuki
- Huoltotoimintojen ylläpito
- Viestintätoimintojen ylläpito
- Onnettomuusviestintä
- Pelastuslaitosten avunanto
- Pelastustoimintavalmiuden ylläpito (perusvalmius)
- Valmiuden tehostaminen
- Muut mahdolliset johtamista tukevat tehtävät
- Pelastustoimintaan liittyvien tietokantojen ja tiedostojen ylläpito

Tilannekuvan ylläpitämiseksi:

- Tilannekuvan ylläpito ja jakaminen (pelastustoiminta ei ole käynnissä). Ennakointi, tiedustelu, heikot signaalit
- Turvallisuustilannekuvan jakaminen
- Turvallisuustilannemuutokset
- Tuottaa tiedot tilannekuvan muodostamiseksi
- Muiden pelastuslaitosten tai viranomaisien tilannekuva
- Alueen ja valtakunnallinen tilannekuva
- Kansalaisen ja median tilannekuva
- Yhteistyöviranomaisien ja -tahojen tilannekuva

Toiminnan varmistamiseksi:

- Tike toimintojen ylläpito häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa
- Tilannekeskusten turvallisuusvaatimukset
- Tekninen tilannekuva ja siihen liittyvät vaatimukset
- Johtamisen tukeminen
- Viranomaisyhteistyö
- Kotiin vietävien palveluiden valvonta ja tukeminen (sote, eh, pela)
- Tukitehtävät mm.
 - Kuntien johtoryhmien hälyttäminen ja tukeminen
 - Pelastuslaitosten johtoryhmien hälyttäminen
 - Sote johtoryhmien hälyttäminen
 - Kiinteistö- ja päivystyspalvelut
 - Viestintäpalvelut (tuve, Kejo, Virve) (media ja sosiaalinen viestintä)
 - Puhelinpalvelut (vaihte- ja asiakaspalvelu)
 - Päivystävän palotarkastajan palvelu?
 - Yhteinen neuvonta, chat-palvelu?

Sosiaali- ja terveystoiminnalle:

- Sosiaali- ja terveys johtamisen tukeminen
- Sote tilannekuva (terveys, ikääntyneiden, sosiaali-, ensihoito)
- Sote resurssien ohjaus ja täydentäminen
- Sote asiakkaiden sijoitus jatkohoitopaikkoihin
- Vaara- ja häiriötiedottaminen, yhteistyössä pelastustoimen kanssa
- Suuronnettomuus hälytyksen tekeminen sote
- Tarvittava tuki muille viranomaisille
- Viestintätoimintojen ylläpito
- Onnettomuusviestintä
- Sote-toimintavalmiuden ylläpito (perusvalmius)
- Valmiuden tehostaminen
- Muut mahdolliset johtamista tukevat tehtävät
- Häiriötilanteen tilannetiedon jakaminen

Etelä-Savon turvallisuustoimijat (E-S turvallisuus- ja valmiusjohtoryhmä/-foorumi)

ETELÄ-SAVON
HYVINVOINTIALUE
Sote-uudistus

Etelä-Savon turvallisuus ja valmiusjohtoryhmä -foorumi

Puheenjohtaja: HVA pelastusjohtaja

Viestintä

Pelastuslaitos

Poliisi

ELY

Puolustusvoimat

Kunnat

ELVAR

Järjestöt/ 3.sektori

Sote
hyvinvointialue

AVI

Migri

Hätäkeskus

Ympäristöterveyden
huolto

Elinkeinoelämä

Seurakunnat

Maakuntaliitto

Maakuntataso

Valtiotaso

Kuntataso

Elinkeinoelämä ja 3.sektori

Sihteeristö:

- HVA pelastuslaitos
- HVA terveystoimet
- HVA sosiaalipalvelut
- Poliisi
- Kunnat
- Puolustusvoimat Etelä-Savon aluetoimisto/ Karjalan prikaati
- ESELY
- ISAVI
- ELVAR-toimikunta
- 3.sektori, seurakunnat

Työryhmät:

- Sihteeristö johtaa
- Jäsenet työryhmiin tilanteen tai skenaarion mukaan

Etelä-Savon turvallisuus ja valmiusjohtoryhmän sihteeristö

Sihteeristön vetovastuu pelastustoimella -> puheenjohtaja valitaan sihteeristöstä

Työryhmä 1: Koulutus ja harjoitusten suunnittelu

Työryhmä 2: Maakunnallinen riskiarvio ja turvallisuussuunnitelma

Työryhmä 3: Häiriötilanteet, vesihuolto, sähkö-, lämmönjako- ja Digitaalinen turvallisuus

Työryhmä 4: Operatiivinen tilannekuva ja johtaminen

Työryhmä 5: Turvallisuuden skenaariot ja painopisteet esim. maahanmuutto

Toimiala kohtainen varautuminen, toimintaohjekorttien suunnittelu ja koordinointi

- Pandemia varautumisen suunnittelu terveystoimen johdolla
- Väestönsuojelun ja pelastustoimen yhteistoiminnan suunnittelu pelastustoimen johdolla
- Vesihuollon häiriötilanteiden suunnittelu vesihuollon johdolla

Viestintä

- Turvallisuusviestintä
- Kriisiviestintä
- Onnettomuustiedottaminen
- Viestintämallit
- Viestintäkanavat

Etelä-Savon alueelliset työryhmät

Mikkelin alue

Pieksämäen alue

Savonlinnan alue

Paikalliset valmius- ja evakuointikeskukset, kuntataso

E-S HVA Valmius- ja evakuointikeskusmalli

- Laaja-alainen kokonaisuus, jota pystytään hyödyntämään matalalla kynnyksellä aina arjen häiriötilanteista poikkeusoloihin
- Tavoitteena luoda väline, jolla voidaan vastata asukkaiden kasvaneeseen palveluntarpeeseen ja jolla voidaan turvata elintärkeiden palveluiden tuottaminen normaaliolojen häiriötilanteissa.
- Toiminnan asiakaslähtöisyys (Toiminnan keskipisteenä kuntalainen)
 - Tarve kartoittaa tuki ja palvelut, joita kuntalainen tarvitsee häiriötilanteissa ja tilanteiden jälkeen.
 - Valmiuskeskusten tehtävät pohjautuvat kunnan valmiussuunnitteluun (elintärkeiden palveluiden tuottaminen)

Eri viranomaistoimijoita voidaan tarvittaessa käyttää esim. asiantuntijapalveluissa, yleisen järjestyksen ylläpidossa, onnettomuuspaikan eristämisessä, kriittisen infran tukitoimissa sekä logistiikkajärjestelyissä

Johtovastuu

HVA
(Pela, sote)

KUNTA

Johtovastuu

Oman toimialueen valmiussuunnitelmat, lainsäädäntö ja ohjeistukset

Tilannejohtaminen, tilannekuvan ylläpito, sisäinen- ja ulkoinen viestintä, sosiaalihuolto, palveluohjaus, hoiva, avoterveydenhuollon palvelut, kuljetus, apuvälineet, ruokahuolto, psykososiaalinen tuki, evakuointi jne.

Muut viranomaiset

Poliisi

PV

Ensiapu ja ensihuollon tehtävät, kuten henkilötiedustelu, kirjaamistehtävät, psykososiaalinen tuki, majoitus, ruokahuolto, vaatetus, asiakasrekisteröinti, järjestyksenvalvonta

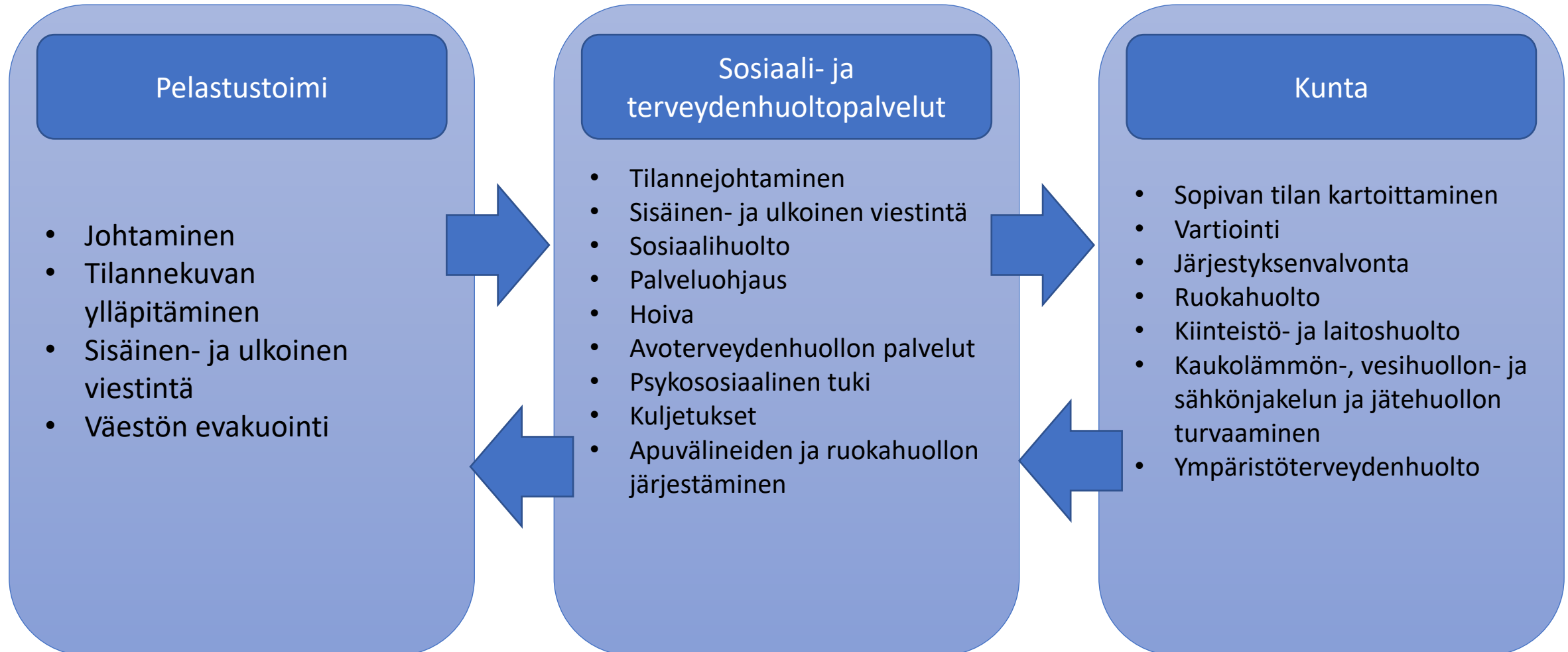
Sopimuskumppanit ja kolmas sektori

SRK

ELVAR-
yhteistyö

Vapepa

Tehtävät

Kuinka päästään tavoitteeseen?

Tiedostetaan
turvallisuus
kokonaisuutena

Turvallisuus vaatii
riittävät resurssit

Turvallisuuden
johtaminen ja
kehittäminen

Turvallisuus ei saa
siiloutua,
tarkasteltava
poikkihallinnollisesti

Tilannekuva,
ennakointi,
tiedustelu, heikot
signaalit

Yhteiset
kokonaisturvallisuuden
käsitteet

Tunnistetaan
kehittämistarpeet
ja arvioidaan riskit

Turvallisuusjohtamisen ja –
kulttuurin kehittäminen,
vastuiden tiedostaminen ja
turvallisuuden jalkauttaminen

Yhteneväiset suunnitelmat,
toimintamalli ja –ohjeet, HVA-
taso, YTA-taso,
valtakunnallinen taso

YHTEISTYÖ

Tuotetaan tilannekuvaa,
ennakkotietoa, tiedustelua,
etsitään signaaleja muutoksesta
päättökseen tueksi

Toimivat
kokonaisturvallisuuden
tietojärjestelmät ->
tiedolla johtaminen

Organisoituminen
ja yhdyspinnat HVA
toimialojen kanssa

Tulevan turvallisuuskokonaisuuden
suunnittelun yhteistyö, koulutus,
testaaminen ja harjoittelu sekä
häiriötilanteiden analysointi ja
oppiminen

ETELÄ-SAVON HYVINVOINTIALUE

Markku Pulkkinen
Turvallisuusasiantuntija
Etelä-Savon hyvinvointialue
+35840 359 6739
markku.pulkkinen@etela-savo.fi
markku.pulkkinen@espl.fi

PANEELIKESKUSTELU

MINNA HALÉN, LÄNSI-UUDENMAAN HYVINVOINTIALUE

**JAANA LEHTONEN, VANTAAN JA KERAVAN
HYVINVOINTIALUE**

JOUNI PERTTULA, TAMPEREEN KAUPUNKI

SAMI VUORINEN, MYRSKYLÄN KUNTA

Hyvinvointialueen varautuminen

Valmistelun ja yhteistyön sisältöjä –oppaan julkaisu
20.5.2022

Terhi Virtanen @twitter

Hyvinvointialueen varautuminen -opas

- Opas on laadittu yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimen sekä pelastustoimen asiantuntijoiden kanssa. Sen tarkoituksena on koota yksiin kansiin varautumiseen ja valmiussuunnitteluun liittyvää tietoa hyvinvointialueiden toiminnan tueksi.
- Kokoa yhteisen varautumiseen ja valmiussuunnitteluun liittyviä näkökulmia, periaatteita ja keskeisiä varautumisen toimintaa koskevia sisältöjä.
- Oppaan painotus varautumisen *yhteistyön sisällöissä* ottamatta kantaa hyvinvointialueiden rakenteisiin, päätöksentekoon tai valintoihin.
- Asiakirjan sisältöä täydennetään edelleen ja se on luonteeltaan jatkuvasti päivittyvä. Erityisesti asiakirjan yhdyspintoihin liittyviä sisältöjä täydennetään vuoden 2022 aikana osana Kuntaliiton toteuttamaa *Kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyö ja yhdyspinnat* -projektia.

Sisältö

Johdanto	4
1 Hyvinvointialueiden varautumisen perusteet	6
2 Varautumisen tueksi tarvittava tietopohja	7
2.1 Strategiat	7
2.2 Nykytilan kuvaus ja toimintaympäristötieto	7
2.3 Riski- ja uhka-arviot sekä analyysit	11
3 Valmiussuunnittelu ja varautuminen	14
3.1 Toimintatasot ja varautumiseen liittyvät tehtävät	14
3.1.1 Kansallinen yhteinen varautuminen sekä toimialojen varautuminen kansallisella tasolla	17
3.1.2 Yhteistoiminta-alueiden tehtävät	18
3.1.3 Konsernitason varautuminen	19
3.1.4 Toimialakohtainen varautuminen	21
3.2 Varautumistoimintojen järjestelyt ja valmiussuunnittelu	23
3.3 Varautumisen yhteistyö ja toimijat	24
4 Toimeenpano ja toteutus	28
4.1 Johtaminen	28
4.2 Tilannekuva	29
4.3 Varautumistoimien yhteensovittaminen	30
4.4 Yhdyspinnat varautumisen toiminnassa	30
5 Käsitteet	33
Lähteitä ja linkkejä	35
Liite 1. Lainsäädännön velvoitteet hyvinvointialueen varautumiselle ja turvallisuustyölle	37
Liite 2. Sopimusperusteinen varautuminen	43
Liite 3. Mallipohja: pelastuslaitoksen ja kuntien välinen varautumisen tuen sopimus	46
Liite 4. Mallipohjan liite: Kuntien varautumisen ja valmiussuunnittelun tuen toiminnot	48

Opas julkaistu 18.5.2022

<https://www.kuntaliitto.fi/julkaisut/2022/2173-hyvinvointialueen-varautuminen-valmistelun-ja-yhteistyön-sisältoja>

Oppaasta on tulossa myös ruotsinkielinen versio. Käännös valmistuu syksyllä.

Varautumisen kokonaisuus: tiedon ja toiminnan kautta kohti kokonaisturvallisuutta

TIETO

- Varautumisen ja valmiussuunnittelun tueksi tarvittava tieto, jonka avulla luodaan tilannekuva ja arviot uhista, riskeistä sekä niiden vaikutuksista
 - Toimintaympäristötieto
 - Riski- ja uhka-analyysit
 - Yhteinen tilannetieto
 - Tietovirrat ja -lähteet
 - Tiedon monialaisuus
- Yhteiset periaatteet:
 - Riskienhallinnan periaatteet
 - Turvallisuussuunnittelun periaatteet
 - Tietoturvallisuuden periaatteet
- Jaettu näkemys

TOIMINTA

- Varautuminen on toimintaa, jolla varmistetaan tehtävien mahdollisimman häiriötön hoitaminen
 - Suunnittelu:
 - Valmiussuunnittelu
 - Jatkuvuussuunnittelu
 - Turvallisuussuunnittelu
 - Muu suunnittelu esim. pelastussuunnitelmat
 - Ohjaus ja johtaminen
 - Yhteistyö ja yhteistoiminta
 - Ennakointi
 - Harjoittelu
 - Riskienhallinnan toimenpiteet
 - Jatkuvuudenhallinta
 - Materiaalinen varautuminen ja huoltovarmuus
 - Sopimusperusteinen varautuminen
 - Tieto- ja kyberturvallisuuden varmistaminen

TURVALLISUUS

- Turvallisuus on tila, jossa uhat ja riskit ovat hallittavissa
 - Turvallisuuden tilan edellytyksiä ovat esim.
 - valmius
 - kyky
 - resilienssi
 - Tiedon ja toiminnan avulla luodaan askelia kohti kokonaisturvallisuutta eli tilaa, jossa yhteiskunnan elintärkeät toiminnot on turvattu

Tieto

Varautumisen tueksi tarvittava tietopohja

Nykytilan ja toimintaympäristön kartoitus

Toiminta

Varautuminen on toimintaa

Esim. Valmiussuunnitteluun liittyvä toiminta konsernitasolla

Yhteistyö

Toimintaa, jonka yhteisenä päämääränä
kokonaisturvallisuuden tila

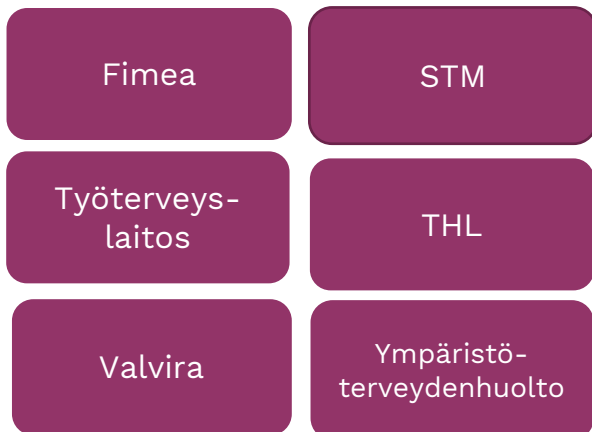
Yhteistyötä varautumisen aihealueella tehdään monella eri tasolla

Varautumiseen liittyvät yhteistyöverkostot ja yhteistoimintaelimet
(paikalliset, alueelliset ja kansalliset)

Kansalliset toimijat häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisessa

Sosiaali- ja terveystoimiala

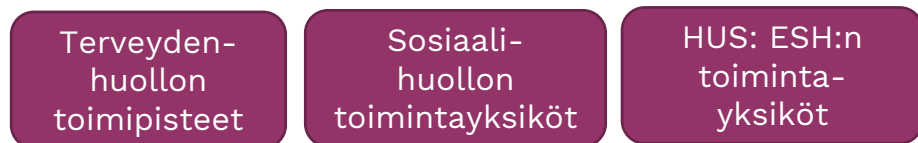
Sisäinen turvallisuus

Muut toimijat kansallisessa varautumisessa

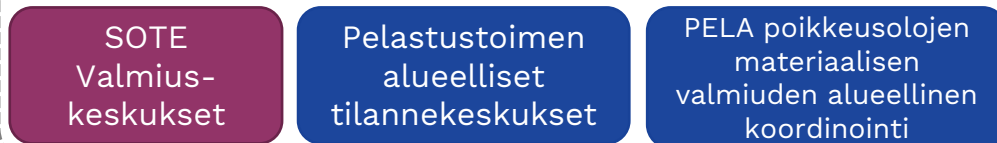

Hyvinvointialueet

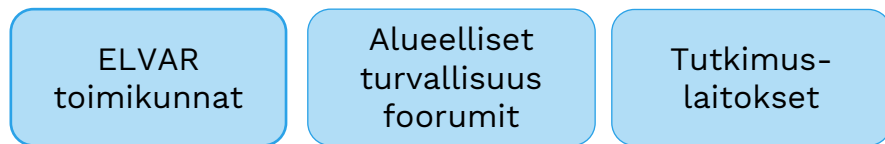

Pelastuslaitokset

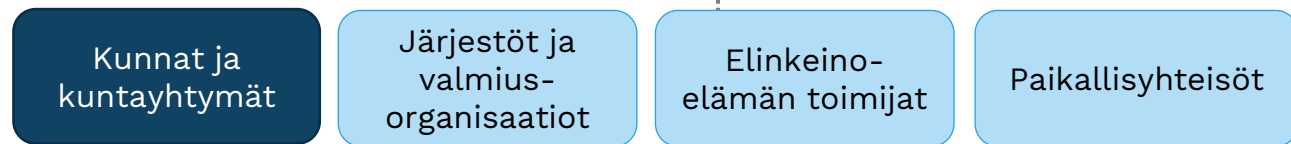
Yhteistyöalueittain järjestettävät toiminnot

Muut alueelliset toimijat

Paikallistoimijat

Väestö

Alueelliset & paikalliset toimijat häiriötilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisessa

Kohti yhteistä päämäärää

- Yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta rakennetaan varautumisen yhteistoimintamallin avulla, jossa yhteiskunnan eri toimijoiden yhteisenä pyrkimyksenä on kokonaisturvallisuuden tila = *yhteiskunnan elintärkeät toiminnot on turvattu ja toimintoihin kohdistuviin uhkiin ja riskeihin on varauduttu.*
- Turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistäminen ovat koko yhteiskunnan yhteisiä tavoitteita ja kukin julkishallinnon toimija vastaa näiden päämäärien edistämisestä osaltaan. Hyvinvointialueiden perustamiseen liittyvä hallintouudistus ei muuta tätä yhteistä päämäärää.
- Hyvinvointialueiden käynnistyminen luo yhteiskunnan rakenteisiin uuden hallinnollisen tason, jonka vuoksi sujuva *yhteistyö ja yhteistoiminta yhteiskunnan turvallisuuden ja hyvinvoinnin edistämiseksi* vaatii tietoista jatkuvaa parantamista sekä riittäviä resursseja.

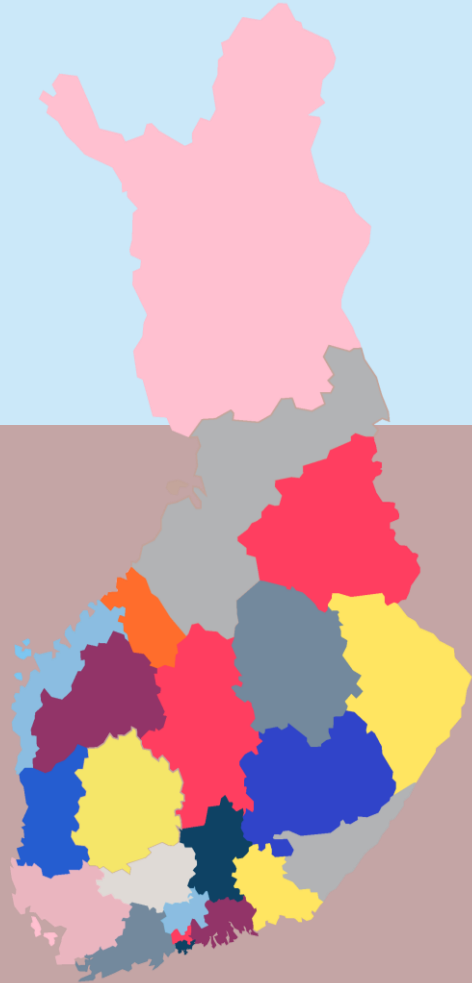
**KUNTA
LIITTO**

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhdyspinnat

Varautumisen kysymykset sote-uudistuksessa,
Webinaari 20.5.2022

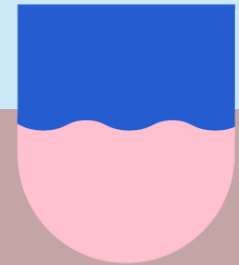
Liisa Jurmu

Kunnilla ja hyvinvointialueilla on yhteiset asukkaat ja paljon yhteisiä tavoitteita

mm.

Asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen
Alueiden ja kuntien elinvoiman vahvistaminen
Asiakaslähtöiset ja toimivat palvelut

Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää toimivaa yhteistyötä useilla eri osa-alueilla

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Lasten, nuorten ja perheiden tukeminen

Työllisyyden hoito

Maahanmuutto ja kotoutumisen edistäminen

Turvallisuus ja häiriötilanteisiin varautuminen

Kuntaliiton yhdyspintatyön tavoitteet ja suhde ministeriöiden vastuulla olevaan työhön

Kansallinen yhdyspintatyöryhmä

Alueellinen tiekartta hyvinvointialueiden perustamiseen ja järjestämisvastuun siirtymiseen

Lainsäädäntö voimaan

Kansallinen tiekartta, koordinaatio, ohjaus, yhteensovittaminen muuhun valmisteluun

Työryhmän tehtävät

- Suunnitella yhdyspintatyö osana sote-uudistusta
- Huolehtia yhdyspintatyön yhteys valtakunnalliseen sote-uudistuksen tiekarttaan
- Tunnistaa kriittiset yhdyspintakokonaisuudet ja keskeiset prosessit
- Kuvata hyvinvointialueen ja kuntien välistä yhdyspintatoimintaa ja ohjausta käytännön tasolla
- Hahmottaa ja kuvata hyvinvointialueen ja kuntien välisiä toiminnan prosesseja

Kuntaliiton muutostukiprojekti

KUNTA
LIITTO

Konkreettiset ohjeet, toimintamallit, työvälineet, kokemusten ja hyvien käytäntöjen tunnistaminen ja jakaminen kuntien ja alueellisen valmistelun/hyvinvointialueiden tueksi

Kuntaliiton muutostukiprojektin tavoitteet

- Lisätä ymmärrystä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ja yhdyspintatyön merkityksestä
- Tuottaa konkreettisia ohjeita ja työvälineitä kuntien ja hyvinvointialueiden yleisen yhteistyörakenteen ja yhdyspintojen suunnitteluun
- Tukea kuntia ja hyvinvointialueita yhteistyön, toimintamallien ja työnjaon suunnittelussa (lähtötilanteen haasteet, ratkaisujen hakeminen ilmiölähtöisesti)
- Osana tätä tunnistaa, koota ja jakaa kunnista ja alueilta hyviä käytäntöjä
- Nostaa esiin eri hallinnonalojen toiminnan, tavoitteiden ja näitä koskevan sääntelyn yhteensovittamisen tarpeita

Projektin sisällöllinen laajuus

Projektissa priorisoitavat yhdyspinnat

Yhteistyön yleiset toimintamallit ja johtamisen rakenteet

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Sivistys ja sote

Työllisyyden hoito

Maahanmuutto ja kotoutuminen

Varautuminen ja sisäinen turvallisuus (ml. Pela)

Muita yhdyspintoja

Ympäristöterveydenhuolto

Yhdyskuntarakenteen suunnittelu

Ikäihmisten palvelut

Asuminen

..

Vastuuhenkilöt & projektiryhmä

Vastuualue/rooli	Vastuuhenkilö(t)	Yksikkö
Omistaja Projektipäällikkö Viestinnän vastuuhenkilö Ruotsinkielisten näkökulma	Sari Raassina Liisa Jurmu, Karri Vainio Anna Keinonen Emilia Mattsson	Sote Sote Viestintä
Yhteistyön yleiset toimintamallit ja johtamisen rakenteet	Sami Niemi Jarkko Majava	Hyvis Strategia
HYTE	Sami Niemi Tarja Tenkula	Hyvis Hyvis/sote
Sivistys ja sote	Irmeli Myllymäki Aila Puustinen-Korhonen Tuula Kock Jaana Viemerö	Hyvis Sote Sote Sote
Työllisyyden hoito	Erja Lindberg Jari Lindström Ellen Vogt	Elinvoima ja talous Elinvoima ja talous Sote
Maahanmuutto ja kotoutuminen	Anu Wikman-Immonen Ellen Vogt	Elinvoima ja talous Sote
Varautuminen ja sisäinen turvallisuus (ml. Pela)	Ari Korhonen Vesa-Pekka Tervo	Yhdyskunnat ja ympäristö Yhdyskunnat ja ympäristö

Yhdyspinnat-muutostukiprojekti

**KUNTA
LIITTO**

Konkreettiset ohjeet,
toimintamallit, työvälineet,
kokemusten ja hyvien
käytäntöjen tunnistaminen ja
jakaminen kuntien ja
alueellisen valmistelun/
hyvinvointialueiden tueksi
(valituilla osa-alueilla)

Ohjeet työvälineet,
toimintamalli-
suositukset

Hyvät käytännöt,
kokemukset,
valmistelun
tilannekuva

Alueellinen valmistelu ja toimeenpano

**Hyvinvointialue
Kunnat
(järjestöt)**

Yhteistyökumppanit

SOSTE

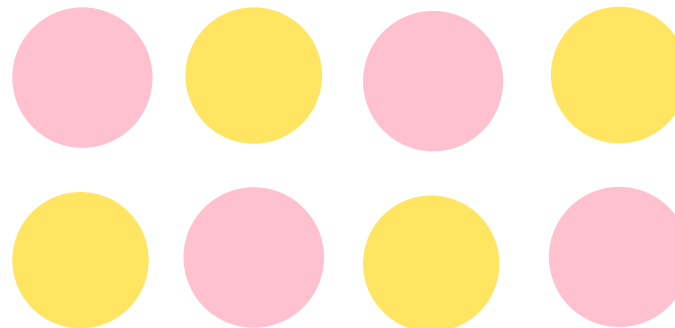

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSSTYRELSEN

ym.

Tilannekuva, viestintä,
osallistaminen

Kuntien, alueiden ja toimialajohdon verkostot

Suosituksia kuntien ja hyvinvointialueiden yhteistyön johtamiseen

Julkaistu 13.3.2022

**Suosituksia
tarkennetaan
käynnistyvässä
muutostuki-
projektissa**

**Seitsemän suositusta hyvinvointialueiden
ja kuntien yhteistyön rakentajille**

**Ensimmäinen valtuustokausi edellyttää erityistä
huomiota strategisen johtamisen yhteensovittamiseksi**

Esimerkkejä yhteistyön rakenteista ja kohteista

**Yhteistyön johtamisjärjestelmän
rakenneosat**

**Verkostomaisen yhteistyön
keskeisimmät edellytykset**

**Tavoitteiden saavuttaminen edellyttää
toimivaa yhteistyötä useilla eri osa-alueilla**

KUNTA
LIITTO

**Suosituksia kuntien ja
hyvinvointialueen yhteistyön
johtamiseen**

Helmikuu 2022

"Tärkein
hyvinvointialueen
yhdyspinta on kunta,
tästä kaikki ovat
yhtä mieltä"

työssä haastatettu
muutosjohtaja

Verkostot ja yhteistyö

Hyödynnetään työskentelyssä olemassa olevia verkostoja ja työryhmiä

- Kuntaliiton kuntatyypiverkostot (6 kpl)
- Toimiala- ja toimintokohtaiset verkostot
- Muut verkostot ja työryhmät

→ *Suunnitellaan ja aikataulutetaan työpakettikohtaisesti, projektiryhmä*

- Yhdyspintojen valmisteluryhmä (STM)
- Hyvinvointialueiden yhdyspintojen valmistelijat/ yhteyshenkilöt

→ *Kartoitus ja alkukeskustelu, touko-kesäkuu 2022*

Turvallisuus ja häiriötilanteisiin varautuminen

TAVOITTEET

- Kuntien asukkaat kokevat turvallisuuden tunnetta
- Kuntien asukkaat kokevat merkitykselliseksi edistää omaa turvallisuuttaan arjessa
- Sujuvat palvelut ja tiedon saanti kaikissa tilanteissa

Kuntien palvelut/tehtävät (kunta)

- turvallisuussuunnittelu
- kaavoitus
- rakennusvalvonta
- kunnan valmiussuunnittelu
- viestintä
- vesihuolto
- väestönsuojelu

Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut (hyvinvointialue)

- ensihoitopalvelut
- ensivastetoiminta
- ikäihmisten turvallisuus
- asumisen turvallisuus
- sosiaali- ja kriisipalvelut
- sote-valmiussuunnittelu

Pelastustoimen palvelut / tehtävät (hyvinvointialue)

- pelastustoiminta
- öljyntorjunta
- palontutkinta
- väestön varoittaminen
- vaaratiedottaminen
- turvallisuusviestintä
- valvontatoiminta
- kemikaalivalvonta
- ohjaus- ja neuvonta
- väestönsuojeluun varautuminen

KESKEISIÄ KYSYMYKSIÄ mm.

- **Yhteistyön ja tiedonvaihdon menettelyt eri tasoilla yhdessä**
 - suunnittelu
 - toteutus
 - kehittäminen
 - harjoittelu
- **Yhteinen tilannetieto:**
 - Tilannekeskusten yhteistyö
 - Järjestelmät
 - Hälyttämisen menettelyt
- **Häiriötilanteissa tiedon ja tuen yhdenvertainen saavutettavuus** toimintakyvystä riippumatta
- **Arjen turvallisuustyössä** erityisryhmien tarpeet

Mitä projektissa tuotetaan? Poimintoja työsuunnitelmasta

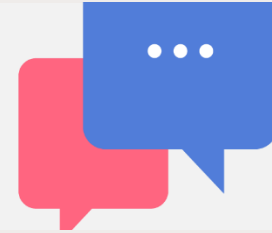
Tehtävät ja vastuut uudessa rakenteessa

varautumisen, väestönsuojelun ja turvallisuuden edistämisen tehtävät sekä vastuut uudessa rakenteessa ja pelastustoimen yhdyspinnoilla

Yhteistyön toimintamallit ja hyvät käytännöt

Kootaan mm. olemassaolevia verkostoja hyödyntämällä

Tilannekuvan varmistaminen

Yhteisen tilannekuvan kokoamisen ja tilannetietojärjestelmien edellyttämät toimenpiteet uudessa rakenteessa

Kuntaliiton yhteyshenkilöt varautumisen, sisäisen turvallisuuden ja pelastustoimen yhdyspintateemassa: **Vesa-Pekka Tervo, Ari Korhonen, Terhi Virtanen**

Liisa Jurmu

liisa.jurmu@kuntaliitto.fi

050 479 6835

www.kuntaliitto.fi

**SOTE-
MUUTOSTUKI**

Kiitos osallistumisesta

**Esitykset nähtävillä:
kuntaliitto.fi/soteuudistus**

**Linkki tallenteeseen
toimitetaan sähköpostitse**

**Lisätietoa Kuntaliiton
muutostuesta:
kuntaliitto.fi/sotemuutostuki**

**KUNTA
LIITTO**